Doğan Kardeş

Kasım 1965 ★ 125 Kuruş

TEKİR, UZAK DUR, UZAK... ORASI SANA YASAK!

Mehmet Ali & Akşamsefası

İKİZLER

GÜNAYDIN AYŞE TEYZE!
GÜNAYDIN ÇOCUKLAR! İYİKİ GELDİNİZ! AYAKLARIM AĞRIYOR, ÇAMAŞIRLARI NASIL ASACAĞIMI DÜŞÜNÜYORDUM!
BU İŞİ BİZ KOLAYCA HALLEDERİZ!..
NEKADAR İYİ ÇOCUKLARSINIZ..

BU İŞTE TAMAM!
ÇAMAŞIR İPİ NEKADAR YÜKSEKMİŞ! OYSA AYŞE TEYZE KISACIK!
ÇAMAŞIRLARI GÜZELCE ASTIK AYŞE TEYZE!
ÇOCUKLAR! RADYO ÇALMAZ OLDU. BİR ZAHMET ONA DA BAKAR MISINIZ?

AZ ÖNCE NEGÜZEL ÇALIYORDU!..
ÜZÜLMEYİN TEYZECİĞİM ŞİMDİ ONU DA HALLEDERİZ!
HAH! HA! HAA!.. RADYO ÇALMAZ TABİİ.. İPE DİYE ÇAMAŞIRLARI ANTENE ASMIŞSINIZ!

Doğan Kardeş
ÇOCUK DERGİSİ

Sayı : 560 Kasım 1965

Kuruluşu: 23 Nisan 1945

Fiatı: 125 kuruş

Aylık çocuk dergisi ✱ Sahibi: Kâzım Taşkent ✱ Umumi Neşriyat Müdürü: Vedat Nedim Tör ✱ Yazı İşlerini Yöneten: Orhan Tercan ✱ Tercüme: Gülen Olut ✱ Resim: İbrahim Ersaraç ✱ Yazı İşleri Bürosu: Galata, Kuledibi, İlkbeledive Caddesi, Küçükhendek sokağı No. 27, Kat 1 ✱ Mektup adresi: Posta Kutusu: 217 Beyoğlu ✱ Yazı İşleri için telefon: 49 01 01 — 44 05 39 ✱ Abone, posta ve banka havaleleri ve her türlü siparişler, Divanyolu Klodfarer Caddesi No. 7 de Doğan Kardeş Yayınevine yapılmalıdır ✱ Yayınevi ile mektuplaşma adresi: P. K. 1146 İstanbul ✱ Yayınevi telefonu: 27 34 54 ✱ Abone şartları: 12 sayı hesabiyle yıllık 10 lira ✱ Yurt dışı iki misli ✱ Adres değişikliği için 50 kuruşluk posta pulu gönderilmelidir ✱ Gelen yazılar, resimler basılsın basılmasın sahibine geri verilmez ✱ Basıldığı yer: Doğan Kardeş Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi

Dergimiz «Basın Ahlâk Yasası» na uymayı taahhüt etmiştir.

Doğan Kardeş Dergisi ve kitapları
YAPI ve KREDİ BANKASI
nın kültür hizmetlerinden biridir.

10 Kasım yaklaşıyor

Üzülmeyelim Atatürk'ü göremedik diye !

Hepimizin gönlünde bir Atatürk yatıyor ! O'nun kutsal hâtırası dipdiri içimizde. Yaşamamızdaki umut ve ışık O. Her geçen yıl O'nun sevgisi benliğimizde daha da perçinleniyor. Bizler O'nun yıkılmış bir toplumdan yarattığı dinç ulusun çocuklarıyız. Atatürk'ün çocuklarıyız. O'nun bize bıraktığı iyi, güzel ve büyük ne varsa, üstüne titreriz. O'nun yolunda olmak, ülkümüz ve andımız.

Gözün arkada kalmasın, ölümsüz Ata !

Mehmet Ali Akşamsefası

DOĞAN KARDEŞ postası

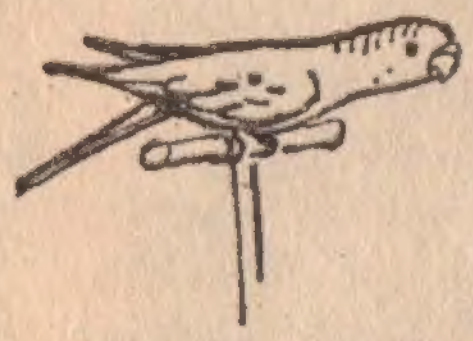

Canım Doğan Kardeşim,
İşte sana ikinci mektubumu gönderiyorum, ilk mektubum ya eline geçmedi ya da basılmaya değer bulmadın. Kardeşim, şimdi sana iki fıkra ve üç karikatür yaptım. Daha önce gönderdiklerim basılmadı diye üzülmüyorum. Her yollanan şeyi basmaya kalkarsan, dergin bunlarla dolar, yetmez de.
Ağustos sayısında, karikatürleri gelişigüzel, kurşun kalemle yaptığımızdan dert yanıyorsun. Ben de bu sefer dolma kalemle yaptım. Yoksa, renkli mi isterdin? Sana ve bütün kardeşlerime selâmlarımı sunarım.

RESMİYE ÇAVUŞ — İZMİR

☆

Resmiye Kardeşim,
Dergimize yazı, mektup, resim, karikatür gönderen kardeşlerimin arasında adını göremediğin için, bazı kardeşlerim gibi üzülmemişsin, hattâ, anlayışlı bir mektup yazmışsın bana.. Teşekkür ederim.
Karikatürlere gelince.. Onları, temiz ve beyaz, mümkünse kalınca bir kâğıda, çini mürekkebiyle yapmalıyız. Selâmlarımla.

DOĞAN KARDEŞ

Sevgili Doğan Kardeş,
Ben senin çok eski bir okuyucunum. Benden önce ablam da seni okurmuş. Sana başımdan geçen çok heyecanlı bir olayı anlatmak istiyorum. Dergimize basarsan çok sevinirim..
Ben beş yaşındayken annemle Almanya'ya gitmiştim. Orada beş ay kaldım. Sonra uçakla yalnız başıma İstanbul'a döndüm. Bu uçak yolculuğu sırasında Alman hostes beni çok sevmiş, Pilot Dairesine götürdü. Almanya'da biraz Almanca öğrenmiştim. Pilotlar bana sorular sordular, epey konuştuk. Biraz sonra kaptan pilot bana tavandaki bir düğmeyi çevirmemi söyledi, ondan sonra kendisi bir kolu çekti, uçak alçalmaya başladı. Daha sonra uçağın lövyesini çevirmemi söylediler; uçak ben ne tarafa çevirsem o tarafa gidiyordu. Demek ki, uçağı ben idare ediyordum... Bunu anlayınca ne çok sevindiğimi tasavvur et!.. Büyük bir kıvanç duydum. Belki de bu kadar küçük yaşta uçak idare eden ilk çocuk bendim! İşte bunu sana ne zamandır hep yazmak istiyordum. Ben bütün uçan yaratıklara ve hele astronotlara hayranım. Büyüyünce uçma işleri ile ilgili bir bilgin olmak istiyorum.
Sevgi ile gözlerinden öperim, kardeşim.

SARUHAN ERİM — İSTANBUL

Sevgili Doğan Kardeş,

Eylül sayında «Beni seviyor musunuz?» diye bir yazı yazmıştın. «Dikensiz gül olmaz» sözü doğru, ama, senin için değil.. Yine de senden bir isteğim var: Kardeşlerimizi birbirleriyle tanıştırmak, mektuplaştırmak amacıyla bir sayfa açamaz mısın? İkinci bir dileğim de, kardeşlerimin yazılarına daha bol yer ayırmandır. Sevgilerimle.

OKTAY CAN — KARABÜK

☆

Sevgili Oktay Kardeş,

«Doğan Kardeş Postası»ndan ayrı olarak, sevgili kardeşlerim için bir mektuplaşma ve tanıştırma sayfası açamıyacağım için üzgünüm. Çünkü, böyle bir şey yapacak olursam, dergimizin sayfaları yalnızca mektupları yayınlamaya yetmez. Buna karşılık, kardeşlerimin basılmaya değer yazılarına daha bol yer ayıracağım.
Gözlerinden öperek...

DOĞAN KARDEŞ

☆

Sevgili Doğan Kardeş,

Sana abone olmadan önce adını daima duyardım. Bir gün okuldan döndüğümde kapının altında büyük bir zarf gördüm. Benim adıma geldiğini görerek açtım ve içinde seni buldum. Bu babamın tatlı bir sürprizi idi. O gündenberi ay başlarını iple çekerim. Sınıfımda üç kişiyi sana abone ettim. Sana sevgi ve saygılar, benim tatlı kardeşim.

DENİZ TÜTENGİL — İSTANBUL

☆

Sevgili Doğan Kardeş,

Sana biraz darıldım. İki ay önce sana bir mektubumla birlikte «Öğretmen olacağım» adlı şiirimi göndermiştim. Sabırsızlıkla beklediğim halde derginde yayınlamadın. Neyse, barışalım.
Ben boş vakitlerimi bol bol kitap okumak, resim ve karikatür yapmakla geçiriyorum. Geçen yıl tatil yarışmalarının karikatür bölümünde derece almak bana büyük bir güç verdi. İlerde Selma Emiroğlu ablamız gibi bir ressam olmak en büyük dileğim.
Sana ve bütün okuyucularına sonsuz sevgiler..

EMİNE ÖZYILMAZ — İSTANBUL

☆

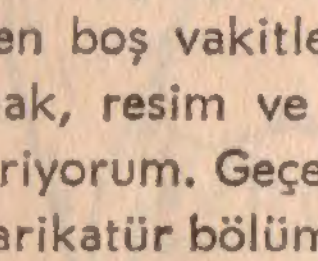

Emine Kardeş,

Her kardeşimin bütün konularda başarılı olması beklenemez. Kimimizin şiire, kimimizin müziğe, kimimizin resim çizmeğe kabiliyeti vardır. Şiirim beğenilmedi diye darılmak olmaz. Madem ki, karikatürde derece almışsın, o halde bu alana önem ver.. Karikatür, rasgele bir iş değildir. Çağımızda milyonlarca insanı çeken, oyalayan ve eğiten büyük bir sanat dalıdır. Başarı dileklerimle..

DOĞAN KARDEŞ

Mehmet Ali & Akşamsefası

Doğan Kardeş'in SEÇTİKLERİ

Resim

Her gün,
Enginlerden engin,
Yücelerden yüce
Bir duygu sarar bizi,
Bu sınıfa girince.

Yanda, bir uçtan bir uca,
Mavi deniz,
Odanın içinde güneşleri bulunca,
Isınırız.

Enginlerin engini deniz olsa
Deniz ufak!
Yücelerin yücesi güneş olsa
Güneş küçük!

İlk günü gördük, nerden geldi:
Duvardaydı
Denizleri, güneşleri
Küçülten büyüklük.

Kürsünün üstünde bir resim:
Gözleri denizlerden mavi
Bakışları güneşlerden sıcak,
Dört mevsim.

Kürsünün üstünde:
Atatürk'ün arkasında al bayrak,
Kollarını kavuşturmuş göğsünde.

Bu resimle başlar bizim günümüz,
Karşımızda Atatürk'ü gördükçe,
Kıvançla dolar, taşar gönlümüz.

Öğretmenimizin kürsüde
Verdiği dersi
Dinler bizimle birlikte
Atatürk'ün resmi.

Çalışkanız, çünkü,
Çalışınca
Bakarız, Atatürk güldü.

Bir yanlışlık yapsak ,
Bulutlanır gözleri,
Anlarız, Atatürk üzüldü.

Gelsek kürsünün dibine
Görür bizi
Eğilince.

Kalksak, gitsek gerilere,
Otursak arkalarda;
Başımızı kaldırmadan duyarız.
Atatürk orada.

Öteki odalarda
Başka başka resimleri Atamın
Atatürk'üm, artık ömrüm oldukça
Bu resminle karşımdasın!

Yok hiç birinde
Bundaki tılsım,
Değişen çizgilerle
Canlı gibi bu resim.

Öyle canlı ki, sanırım,
Ben de bir gün okulu bitirince
Uzanan ellerinle
Okşanacak sırtım.

Öyle canlı ki, sanırım,
Karanlık bile olsa
Serpeceğin ışıkla
Aydınlanır yollarım.

Tıpkı sınıftaki gibi,
Yapacağım bir işde
Bu resmindir rehberim;
Kötülüğe uzanırsam
Çat kaşlarını,
Tutulsun ellerim.

Tıpkı sınıftaki gibi,
Bütün ömrüm boyunca
Yaptığım bir işde
İyi, doğru oldumsa,
Sevincini belli et.
Gülümse!

Yaprak yaprak dökülürken önümde
Her yıl, dört mevsim;
Sınıflar içinde yalnız bu sınıf,
Resimler içinde yalnız bu resim!

Behçet Necatigil

GAZİ

★ Gördüğüm fotoğraflara göre biraz şişman, biraz yorgun, biraz çizgileri kalınlaşmış bir vücutla karşılaşacağımı zannederken, kapıdan bir ışık dalgası halinde giren toplu bir kuvvet ve hayat kaynağı ile birden gözlerim kamaştı. Bebekleri en garip ve esrarlı madenlerden yapılma bir çift gözün mavi, sarı, yeşil ışıklarla aydınlattığı asabî bir çehre. Yüzde, alında, ellerde bir sağlık ve bahar rengi... Düzgün taranmış, eksiksiz, sarı, genç saçlar... Bütün zemberekleri çelikten, ince, yumuşak, toplu, gerilmiş, taptaze bir yapı.

Altıyüz senelik bir devri bir ânda ihtiyarlatan adamın çehresi, eski tanrılarınki gibi, yıpranmış bir başın hiçbir izini taşımıyor. Alevden coşkun bir nehir halinde, eski tarihin bütün yıkıntılarını süpüren ve yeni bir cihanın kuruluşuna yol açan fikirler kaynağı o baş, yanardağ tepesi gibi taşıdığı ateşte kayıtsız, geçmiş gök altında sessiz ve gülümsiyerek duruyor.

AHMET HAŞİM

Mehmet Ali & Akşamsefası

Yarışmacı kardeşlerim

Tatil yarışmalarımızı kazanan kardeşlerin adlarını bildiriyoruz. Yarışmacılarımız bu yıl özellikle resim ve hikâye dallarında başarı gösterdiler. Ne var ki, bu başarı daha çok kız kardeşlerden geldi. Meselâ bakın, şiirde kazanan beş kardeşten dördü, hikâyede kazanan beş kardeşten beşi kız ! Kazananlar listesine giremeyen kardeşlerim içinde beğendiklerimiz yok değil Yarışmada kazananların yanısıra, onların adlarına da, önümüzdeki sayılarda raslıyacağız.

Daha önce tatil yarışmalarını kazanmış olanlar arasında, çalışmalarını başarıyla sürdüren kardeşlerimizi «yarışma dışı onur listesine» aldık.

Yarışmalarda başarı gösteremeyen kardeşlerime gelince... Onlar da hiç üzülmesinler. Yeter ki, gelecek yarışmalara girerken, aşağıdaki öğütleri gözönünde tutsunlar.

★ *Seçeceğimiz konunun tatil yaşayışımızla ilgili olmasına önem vereceğiz. Ağızlarda sakız olmuş, herkesçe bilinen şeyleri yazmayacağız.*

★ *Büyüklerin eserlerini kopya etmeyeceğiz. Kendimizden başkasını işe katmayacağız. Başkasının yaptığına kendininmiş gibi imza koymak çok çirkin bir davranıştır.*

★ *Yazılarımız, şiirlerimiz, resimlerimiz ve karikatürlerimiz, kendi çocukluk dünyamızın ürünleri olacak.*

★ *Düzgün bir Türkçeyle ve okunaklı yazacağız. Resim yaparken, tertemiz çalışacağız. Karikatürlerimizi, düz beyaz kâğıda ve çini mürekkebi ile çizeceğiz.*

★ *Adresimizi, adımızı, soyadımızı yazmayı unutmayacağız ki, gönderdiğimiz şeyin bizden geldiği bilinsin.*

Yarışmalarımızda kazanan kardeşleri gönülden kutlar, bütün kardeşlerime yeni yarışmalar için iyi çalışmalar, parlak sonuçlar dilerim.

Doğan Kardeş

Yarışmada kazananlar

HİKÂYE ve DÜZ YAZI

İlknur Atamert (İSTANBUL)
Senar Çete (DENİZLİ)
Nurgün Göbelezoğlu (EDREMİT)
Hülya Kanıgür (ÇORLU)
Nazan Unat (İSTANBUL)

Mansiyon kazananlar

Fahire Barkören (ÇANKIRI)
Emine Esenkova (İSTANBUL)

Yarışma dışı onur listesi

Filiz Başaran
Zerrin Yaşar

ŞİİR

Mine Demirbaş (ANKARA)
Nur Durmuş (İSTANBUL)
Güntekin K. Eke (AKŞEHİR)
Şahika Küreli (KASTAMONU)
Nevin Yaşar (ANKARA)

Yarışma dışı onur listesi

Sıdıka Durmuş (İSTANBUL)
İdil Özerdem (İSTANBUL)

RESİM

Nilgün Elçi (İSTANBUL)
Ali Cengiz Kan (ANKARA)
Kâmil Keleş (İSTANBUL)
Pınar Uzel (İSTANBUL)
Şükrü Uzuner (İSTANBUL)

Mansiyon kazananlar

Fahire Barkören (ÇANKIRI)
Sait Doğru (İSTANBUL)
Veli Dönmez (İSTANBUL)
Gülbin Ezel (İSTANBUL)
Gazanfer Gerçek (İSTANBUL)
Metin Gürgöze (İSTANBUL)
Selma Paketçi (İSTANBUL)

Yarışma dışı onur listesi

Ayşe Üçok (İSTANBUL)

KARİKATÜR

Kemal C. Kan (ANKARA)
Tanju Özbay (İSTANBUL)
Emine Özyılmaz (İSTANBUL)
Uğur Yamak (Adresi yok)
Ali Rıza Yönel (KEŞAN)

Mansiyon kazananlar

Emre Arıcalı (BANDIRMA)
Deniz Ural (ANKARA)

Mehmet Ali & Akşamsefası

FINDIK Kurtları

KARAGÖZ OYNUYORUZ

ATATÜRK'Ü DÜŞÜNDÜKÇE

Karagözcük — Babacığım, her Kasım ayı gelince ben bir tuhaf oluyorum.

Karagöz — Ne gibi oğlum?

Karagözcük — 10 Kasım günü Atatürk'ün ölüm yıldönümü olduğu için, içimde çeşitli duygular kabarıyor. Atatürk gibi büyük bir insan yetiştirmiş bir milletin çocuğu olduğum için övünüyorum.

Karagöz — Yerden göğe kadar haklısın oğlum. Hepimiz onunla övünüyoruz. Ama yalnız ölüm yıldönümünde değil, her zaman, her zaman Atatürk'ü yetiştiren millete lâyık olmak için çalışmak gerek. O, bütün hayatı boyunca, yalnız milletini düşündü, yalnız milletinin hayrına çalıştı.

Karagözcük — Öyle babacığım.. Hem de en kötü, en umutsuz koşullar altında bile hiç durmadan, yılmadan çalışmış. Bazan derslerimden bunaldığım zamanlar, yahut işlerimin iyi gitmediği günler hep onu düşünüyorum. O vakit içim birden ferahlanıp aydınlanıyor.

Karagöz — Bu mükemmel bir buluş.. Seni tebrik ederim. Gerçekten de öyle.. Bizim hayatta karşılaştığımız en çetin zorluklar bile onunkilerinin yanında devede kulak kalır.

Karagözcük — Devede kulak değil, tüy, demek daha doğru. Meselâ, düşün onun Samsun'a ayak bastığı günkü memleketin durumunu.

Karagöz — Öyle oğlum, öyle.. Ne korkunç günlerdi onlar!. Bir yandan memleket yabancılar tarafından yer yer basılmış, ordunun silâhları alınmış, bir yandan da Yunanlılar İzmir'e girmiş, millet birbiri arkasından çıkan ve yıllarca süren harblerde yorulmuş, yıpranmış, tükenmiş, yılmış, usanmış.

Karagözcük — Fakat, Atatürk yine de hayır diyebiliyor, bu millet kurtulacak diyebiliyor. Herkesin her şeyi kapkaranlık gördüğü günlerde, onun içindeki ışık hiç sönmüyor. Bu ne büyük bir inanma gücü.. İnsanın aklı duruyor.

Karagöz — Evet oğlum, o günleri hiç unutamam. Hepimizin aklı tam mânasıyla durmuştu. Hepimiz, sanki kürekleri kırılmış bir sandalın içinde, fırtınalı bir denizin ortasında kalakalmıştık. Bütün umutlarımızı yitirmiştik. Artık hiç bir şeye inanamıyorduk.

Karagözcük — Fakat O, tek başına O, inanıyordu. O, bir şeylere güveniyordu. O, hiç yılmıyordu. İşte babacığım, ben de en karamsar günlerimde, kendi kendime «utan Karagözcük, utan, diyorum, ya sen Atatürk'ün yerinde olsaydın ne yapardın? Bu küçücük sıkıntılarının altında eziliyorsun, yelkenleri suya indiriyorsun; düşün bir kere onun karşılaştığı o dev güçlükleri.. O da senin gibi yılsaydı, bezseydi ne olurdu halimiz?» O vakit, kendimi toparlıyorum. O vakit, içimde bir şeylerin dirilip canlandığını duyuyorum ve kendime geliyorum.

Karagöz — Desene Atatürk, ruhlarımız için en iyi kuvvet ilâcı.

Karagözcük — Evet babacığım, içimde bir eziklik, bir bezginlik duyduğum zamanlar, hep onu düşünüyorum, ondan kuvvet alıyorum.

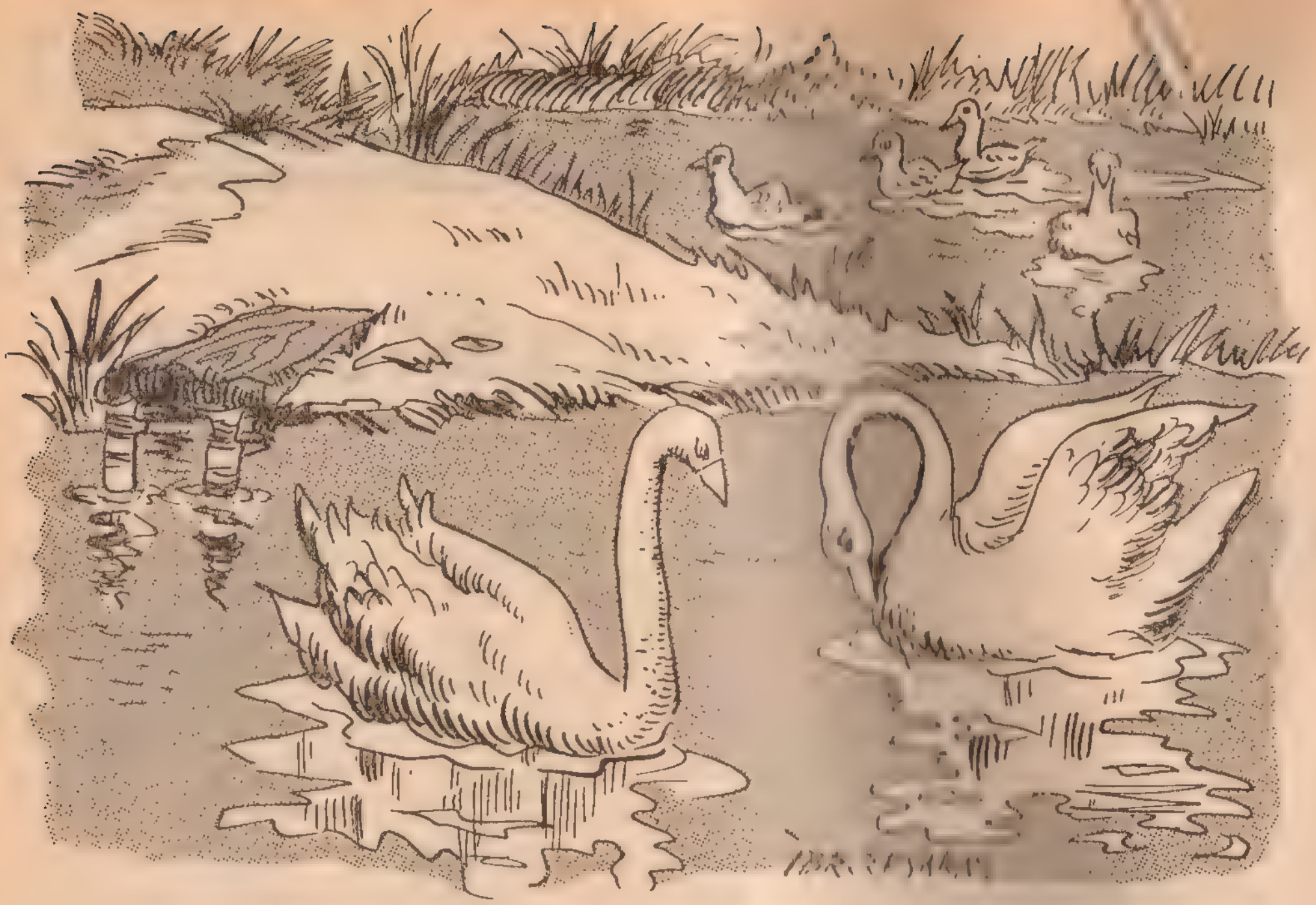

Kuğu olan kazlar

Gölün bir kıyısında kazlar yüzüyordu, öbür kıyısında da kuğular ve güneşin ilk ışınlarıyla pırıl pırıldı göl. Kazlardan biri kuğulara baktıkça göğüs geçiriyor, onların uzun boyunlarını, güzel kara gözlerini, su üzerinde gururla süzülüşlerini kıskanıyordu: «Bizim de tüylerimiz beyaz, yumuşak; kuğulara az çok benziyoruz ama tam değil, ne olur tam benzeseydik, boyunlarımız onlarınki kadar uzun olsaydı, ne olurdu biz de kuğu olsaydık, biz de onların arasında yüzseydik», diye yakınıyordu. Öbür kazlar da: «Gaa.. gaa.. ne iyi olurdu» sesleriyle onun düşüncesine katılıyorlardı: «Gaa.. gaa.. kuğu olmak varken kaz olarak yaşamak hiç de hoş değil.»

Aralarında bir de akıllı kaz vardı. O: «Kardeşlerim, biz aslında hiç de çirkin sayılmayız, tanrı bizi kaz yaratmış, en iyi şekilde kaz olmasını bilelim, kuğulara benzemiye çalışıp kendimizi gülünç etmiyelim. Sonra göl kocaman, bırakalım onlar bildikleri gibi karşı kıyıda yüzsünler, biz de bu kıyıda yüzeriz.» diyordu. Hakkı da vardı. Ama öbür kaz dinlemiyordu: «Hiç kazla kuğu bir olurmuymuş, bakın onlar gölün aynasında kendilerini nasıl gururla seyrediyorlar, güzelliklerini nasıl duya duya yüzüyorlar, bizim yüzümüze bile baktıkları yok. Ne olurdu tanrı boyunlarımızı biraz daha uzun yapsaydı..»

Kazlar yüksek sesle konuşurlarken göle su içmeye inen Tilki onları işitti: «Yaa», dedi, «demek bu kazlar kuğulara benzemek istiyorlar, acaba onlara nasıl yardım edebilirim?» Çünkü Tilki herkese yardım etmeyi çok severdi ve o gün de karnı çok açtı.

Gizlendiği kamışların arkasından doğrularak tatlı bir sesle: «Günaydın kaz kardeşler, şurada su içerken istemiyerek konuşmalarınıza kulak misafiri oldum, ama iyi

oldu, çünkü size yardım edebilirim, hepinizi kuğu yapabilirim isterseniz.»

«Ne dedin? Kulaklarımız yanlış işitmedi ya?»

«Yok, yok, doğru işitti. Gölün karşı kıyısında yüzen, imrendiğiniz şu kuğulara benzemek istiyorsanız, kolay. Aslında o gördüğünüz kuğuların birçoğu sizin gibi kazdı, benim yardımımla kuğu oldular.»

«Peki ama nasıl olacak bu iş?»

«Şurada bir güzellik enstitüsü açtım, kuğu olmak istiyen kazların boyunlarını en son güzellik metodlarıyla uzatıyorum.»

Akıllı kaz araya girecek oldu, ama «Sen sus» deyip onu susturdular.

«Peki bu hizmetine karşılık bizden ne istiyeceksin?»

«Kolay, birer kaz yumurtası getirirsiniz, yeter.»

«Çok iyi, çok uygun. Öyleyse hemen başlıyalım.»

«Yalnız böyle hep birden olmaz, ben bir kazı ancak iki günde kuğu edebilirim. Onun için sırayla gelin. Yakında bu gölde hiç kaz kalmıyacak, yalnız güzel kuğular yüzecek ve adına 'Kuğu Gölü' diyecekler.»

* *

Parlak düşünceyi ilk ortaya atan kazdan başladılar işe. Yerde çatal dallı, bodur bir ağaç vardı. Tilki:

«Şimdi sen şu çatalın arkasına geç, gövdeni kanatlarını sıkıştır, boynunu da aradan bana uzat, ben yavaş yavaş çekeceğim.»

«Ama canımı acıtmıyacaksın, değil mi?»

«Hiç merak etme, duymıyacaksın bile.»

Kaz Tilkinin söylediğini yaptı.. Tilki kazın kafasını dişleri arasına aldı, var gücüyle çekmeğe başladı.

«Ayy, aman, koparıyorsun boynumu!...»

«Az kaldı az, neredeyse kuğu olacaksın.»

Ve aptal Kazın boynu uzadı, uzadı, uzadı... koptu.

«Ah, tam kuğu olmuştun koptu boynun!» dedi Tilki, onunla iki gün karnını doyurdu. Ertesi gün, daha ertesi gün öbür kazlar da kanatlarının altına birer yumurta kıstırıp geldiler kuğulaşmak için. Gölde kuğuların sayısı artmadı ama, nerdeyse hiç kaz kalmıyacaktı. Bereket Akıllı Kaz talihsiz arkadaşlarının yolunmuş kanlı tüylerini bulup öbür kazlara gösterdi de, onların da ayakları suya erdi.

Mehmet Ali & Aksa

Sevgili Kardeşlerim,

Sizlerden «Kitap Tanıtma Yarışmamız» la ilgili olarak birçok mektup almaktayım. Bana soruyorsunuz, hangi kitapları okuyalım diye. İşte size, «Dünya Çocuk Romanları» serisinden bir küçük liste:

Kitabın adı	Fiatı (Krş.)
Az Gittim Uz Gittim	500
Evvel Zaman İçinde	500
Aslan	500
Küçük Lord	400
Leylek Dede	400
Baharı Getiren Kırlangıç	400
Şehnameden Hikâyeler	400
Noktacık ile Anton	400
Toby Tyler	400
Gri Şapkalı Adam	300
Çitlembik	300
Issız Adada Bir Yıl	300
Klementine Teyzenin Arabaları	300
Küçük Prenses	250
La Fonten (Orhan Veli)	250
Sıcak Ülkeler Doktoru	200

Not: Yukardaki kitaplardan ödemeli olarak edinmek isteyen kardeşlerimiz,

Doğan Kardeş Yayınları A. Ş.

P. K. 1146 - İstanbul

adresine başvurmalıdırlar.

Doğan Kardeş'in meraklı bir hikâyesi

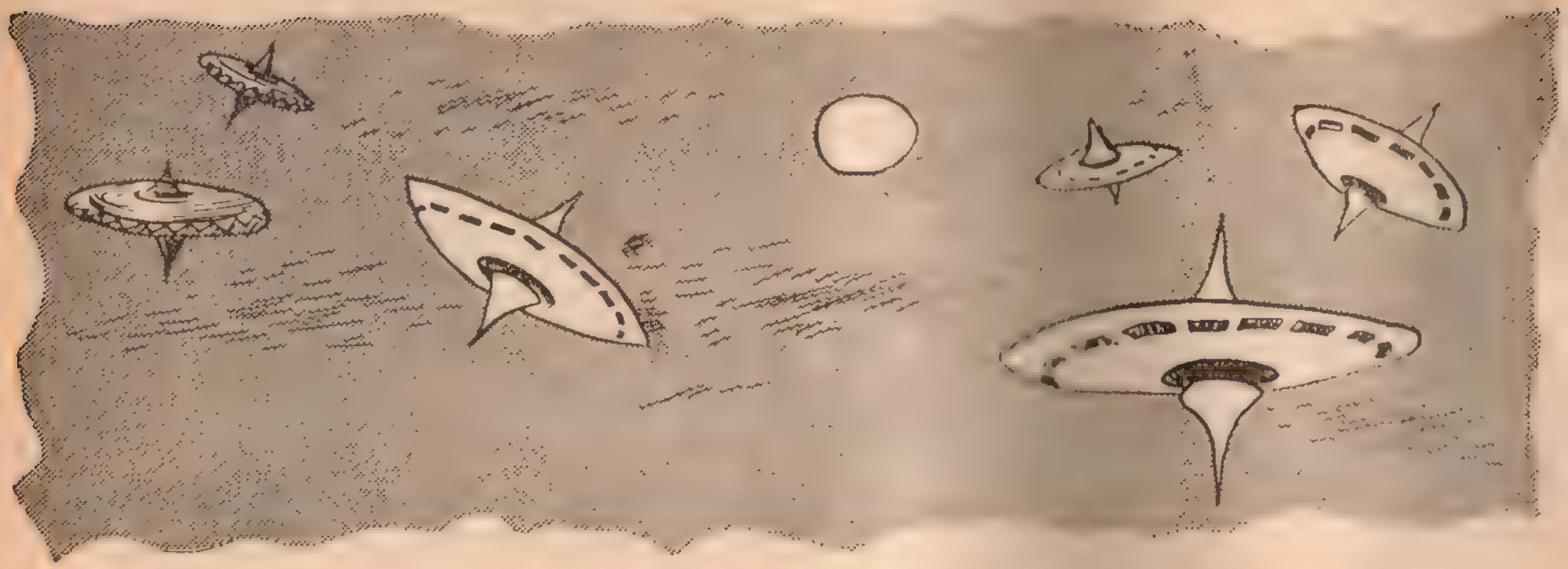

Uçan daireler

Derleyen : **Türkis NOYAN**

SICAK bir yaz günüydü. Almanya'nın küçük bir şehrinin kenar mahallesinde çocuklar toplanmış konuşuyorlardı. İçlerinden en hareketlileri olan Gert o gün pek düşünceli görünüyordu. Bir aralık arkadaşlarının sözünü kesti:

«Çocuklar, uçan daireler hakkında neler biliyorsunuz?»

Dieter atıldı: «Uçan daireler diye bir şey yok ki!»

Ute, Dieter'in her zaman böyle kesin konuşmasına sinirlenirdi. «Dur bakalım, öyle yüksekten atma,» diye çıkıştı. «Uçan daireleri gören çok kimseler var. Kaç defa gazetelerde okudum.»

Hannes Utenin sözünü doğruladı. «Evet, evet, ben de daha geçenlerde bir dergide okudum. Amerika'da bir yere uçan daireler inmiş, içinde insanlar bile varmış.»

Dieter bu sözlere güldü: «Ha! Ha! Ha!. Demek uçan dairelerin içinde insanlar varmış ha?.. Bir kere, başka bir yıldızdan gelen hava gemisinin içinde insanlar ne arar? İnsanlar sadece bizim dünyamızda yaşar.»

Hannes içlerinde en küçükleri olduğu için, Ute, onu arkadaşlarının alayına karşı korumak gereğini duydu. «Bunda gülecek ne var? Hannes, canlı varlıklar demek istedi.»

Dieter: «Her neyse, ben böyle saçma şeylere inanmıyorum,» diye tekrar fikrini savundu. Babası hukukçu olduğu için tartışmalara katılmaya ve fikirlerini kesin bir dille ortaya atarak savunmaya pek meraklı idi.

Hannes de onun alaylı sözlerinin altında kalmak istemiyordu.

«Sana yalan söyleyecek değilim ya,» dedi. «Dergide okuduğum bir yazıdan bahsediyorum.»

«Senin okuduğun o acayip dergiyi ben de görmek isterdim. Belki o yazıyı «Biraz da eğlenelim» başlıklı sahifeye koymuşlardır da sen farkında değilsin.»

Dieter ile Hannes'in arasındaki konuşma gitgide kavgaya döneceğe benziyordu. Bu yüzden Gert söze karıştı:

«Ben de uçan daireler hakkındaki yazılara ve söylentilere inanmazdım ama, insan kendi gözlerile görürse...»

Dieter: «Ne? Kendi gözlerinle mi? Yoksa bize sahiden uçan daire gördüğünü mü anlatacaksın?» diye atıldı. Gözlerinde alaylı bir pırıltı vardı. Kalkık burnunun üzerindeki çiller yüzüne kavgacı bir ifade veriyordu.

Gert sükûnetle cevap verdi: «Ben böyle bir şey iddia etmedim.»

«O halde?»
«Uçan daireleri gören ben değilim. Dayımın oğlu Michael görmüş.»

Dieter çın çın öten bir kahkaha kopardı. «Hay Allah iyiliğini versin. Şu dalgacı Michael'in sözü üzerine mi bizimle iddiaya girişiyorsun?»
Gert: «Affetmişsin sen,» dedi «Michael hiç de dalgacı değildir.»

«Dayının oğluna toz kondurmazsın tabiî.»
«Unutma ki sınıfın birincisi o.»

«Sen ona ne bakıyorsun? Aslında okulda başarılı olmak hiç önemli değil. Tarihte adı geçen büyük adamlar öğrenci iken hep sınıfta kalırlar veya kötü not alırlarmış. Meselâ Bismark, Churchill falan...»

«Canım, sen onları işin içine ne karıştırıyorsun? Biz şimdi Michael'den bahsediyoruz. Tarihte adı geçen büyük adamlardan değil.»

Ute tartışmayı kesmek için eline geçen bu ipucunu hemen yakaladı. «Evet Gert, Michael sana ne anlattı? Uçan daireyi nasıl görmüş, söylesene.»
Bütün çocuklar merakla Gert'in etrafını aldılar. Gert yerdeki çimenlerin üzerine oturmuş olan Ute'nin yanına yerleşti ve anlatmaya başladı:
«Geçen gün Michael kardeşi Rosalie ile birlikte teyzelerine ziyarete gitmiş. Akşam üzeri eve dönerlerken...»
Dieter: «Michael ile Rosalie'nin maceraları beni hiç de ilgilendirmiyor,» diyerek bir kenara çekildi. Fakat diğer çocuklar: «Bırak anlatsın, biz merak ediyoruz,» diye ona çıkıştılar. Gert sözüne devam etti.
«Biliyorsunuz, bizim mahalleye gelirken yol 100 metre kadar yüksekliği olan çamlık bir tepenin eteğinden geçer. Michael ve Rosalie tepeye yaklaştıklarında çamların arasından motor sesine benzer garip bir gürültünün geldiğini duymuşlar. Ama bu gürültü öyle otomobil motorunun çıkardığı sese benzemiyormuş. Daha çok deniz motoru veya uçak gürültüsü gibi bir şeymiş.»
Dieter çekildiği köşeden lâfa karıştı,
«Belki ormanda birisi deniz motoru ile gezmeye çıkmıştı...»
Gert ona hiç aldırmadan anlatmaya devam etti.
«Michael ve Rosalie ağaçların arasından yola doğru kuvvetli bir ışığın süzüldüğünü farketmişler ve büyük bir meraka kapılarak o tarafa

doğru yürümüşler. Bir de ne görsünler? Çamlığın ortasındaki bir düzlükte kuvvetli ışınlar saçan acayip bir hava gemisi durmuyor mu ? İki kardeş şaşkınlıktan âdeta taş kesilmişler, oldukları yere mıhlanıp kalmışlar. Zaten uçan dairenin etrafa saçtığı aydınlık gözlerini kamaştırıyor, çıkardığı gürültü kulaklarında uğulduyor onları serseme çeviriyormuş. Onlar öyle büyülenmiş gibi dururken, o acayip hava gemisinin kapısı açılmış ve dışarıya bir takım korkunç varlıklar çıkmış?»

Çocuklar heyecanla bağırıştılar: «Ne? Nasıl? Ne biçim varlıklar?» «Michael ve Rosalie sahiden onları görmüşler mi?»

Gert devam etti. «Elbette. Bu varlıkların üzerinde parlak madenden elbiseler, upuzun ince kollarının ucunda da parmaksız elleri varmış.

Beş kişiymişler. Uçan daireden indikten sonra ağaçların arasına doğru yürümeye başlamışlar. Michael ve Rosalie birden büyük bir korkuya kapılarak gerisin geriye dönmüşler ve koşa koşa oradan uzaklaşmışlar.»

Bütün çocuklar büyük bir şaşkınlık içinde söyliyecek söz bulamıyorlardı. Sessizliği bozan yine Dieter oldu:

«Meğer Michael de ne kadar korkakmış. Ben olsam orada bir yere gizlenip uçan daireden çıkan acayip varlıkların ne yaptıklarını seyrederdim.»

Gert kızarak: «Davulun sesi uzaktan hoş gelir.» dedi. «Sen işin içinde olmadığın için yüksekten atıyorsun. Ama başına böyle bir şey gelse tabanları yağlayıp nasıl kaçtığını görmek isterdim doğrusu!»

Dieter: «Bizim ailede tavşan yok, onun için biz kaçmak nedir bilmeyiz,» diye övündü. «Ama ne olursa olsun, senin anlattıklarını bir de Michael ile Rosalie'nin ağzından dinlemek ve bu meseleyi onlarla tartışmak isterim.»

Öbür çocuklar: «Biz de, biz de!» diye bağırıştılar.

Gert: «Pekiyi, sizi onlarla karşılaştırayım,» dedi.

Dieter: «En iyisi, onların uçan daireyi gördüklerini ileri sürdükleri çamlıkta buluşalım ve durumu yerli yerinde inceleyelim. Gerçekten oraya bir uçan daire indi ise herhalde bazı izlere rastlamak mümkün olacak.» Çocuklar bu fikri beğendiler ve ertesi günü iki buçukta çamlık tepede buluşmaya karar vererek ayrıldılar.

O akşam Gert dayısının çocukları olan Michael ve Rosalie'ye giderek onlara arkadaşları ile aralarında geçen konuşmayı anlattı ve Çamlık tepede buluşmak kararını bildirdi. Michael ve Rosalie ikiz kardeştiler fakat birbirlerine hiç benzemiyorlardı. Michael uzun boylu, gözlüklü, dalgın bakışlı, sessiz bir çocuktu. Rosalie ise onun tam aksine ufak tefek, tombulca, kırmızı saçlı, pırıl pırıl gözlü, hareketli, cin gibi bir kızdı. Michael'in her sözünü tartmasına karşılık, o aklına geleni çekinmeden söylerdi.

Ertesi günü buluşma saatinde bütün çocuklar ormanın kenarındaydılar. Michael ve Rosalie arkadaşlarına uçan daireyi gördükleri yeri gösterdiler. Burada büyük bir cismin yere inmiş olduğu besbelliydi. Otlar ezilmiş, yer yer toprak kabarmıştı. Rosalie Dieter'e: «Ne dersin bu işe?» diye

DERECE ALAN ŞİİRLERDEN

Ayrılış

Artık ayrılıyorum.
Senden, şehrim.
Gün batmak üzere..
Gidiyorum şimdi
Bambaşka yerlere.

★

Uzaklarda arıyorum,
Duvarları sarı badanalı evimi.
Görür gibi oluyorum
O salkımsöğütlü Alleben'i..
Taşını, toprağını Alleben'in,
Çiçeklerini.

★

Zeytin ağaçları, ıstık ağaçları
Koşuşuyorlar otobüsün yanısıra..
Sallıyorlar dallarını.
«Güle güle!» diyorlar bana.

NEVİN YAŞAR

Havada yüzen ördek

Bulutlardan bir ördek
Yüzüyor havada.
Rüzgâr itiyor, itiyor onu,
Başka ülkelere, başka ufuklara.

*

Ördeğin çevresi bulut dolu,
Bulutlar sanki bir göl, bir ırmak..

*

Birden değişiyor ördeğin şekli,
Oluyor bir ağaç, bir harita, bir kedi.

ŞAHİKA KÜRELİ

Bilmece

Rüyamda her şey bilmece..
Çizmeli kedi,
Sinderellâ,
Yedi cücesiyle Pamuk Prenses
Dansettiler bütün gece.

NUR DURMUŞ

sordu. Dieter omuzlarını silkerek: «Aklım ermedi,» dedi. «Civarda askerî birlikler olsa, burada bir tank kıt'ası manevra yapmış diyeceğim.» Çocukların hepsi şaşkın şaşkın etraflarına bakınıyorlardı. Birden Hannes yere eğilip bir şey kaldırdı. Bu kanlı bir kuş tüyü idi. Dieter yine alay etmek fırsatını kaçırmadı:

«Marstaki canlılar buraya kuş avına gelmiş olacaklar herhalde,» dedi. Rosalie onun bu sözlerine fena halde içerlemişti. Öfkeyle ayağını yere vurdu ve: «Sen ister inan, ister inanma, Dieter,» diye bağırdı. «Biz burada acayip bir araç gördük, bu bir gerçek..»

Dieter gayet sakin cevap verdi: «Madem ki sizce buraya bir uçan daire indi, herhalde bu onun ilk ve son gelişi değildir. Nasıl olsa yine gelecektir. Şu halde bizim yapabileceğimiz tek şey burada nöbet tutup olacakları beklemektir.»

Uzun tartışmalardan sonra her gün saat 18,30 ile 20,30 arasında içlerinden birinin burada nöbet tutması kararlaştırıldı. İlk nöbet Dieter'indi. Çocuklar aralarında bu şekilde bir anlaşmaya vardıktan sonra ertesi günü tekrar buluşmak üzere ayrıldılar. O gece hepsinin gözü merakla gökyüzünü araştırmaktaydı, akılları fikirleri hep çamlık tepedeki düzlüğe yine bir uçan dairenin inip inmiyeceği ve Dieter'in ne gibi durumlarla karşılaşacağı meselesinde idi. Sabahı iple çekiyorlardı. Nihayet öğle üzeri altı arkadaş bir araya gelebildiler. Dieterin bu gün dalgın ve düşünceli bir hali vardı. Çocuklar onu şiddetli bir soru yağmuruna tuttular. Dieter önce onları yatıştırıp susturdu, sonra: «Çocuklar, yeryüzünde bizim bilmediğimiz, anlayamadığımız bir çok olayların varlığını kabul etmek gerek,» diye söze başladı. Arkadaşlarından biri dayanamıyarak onun sözünü kesti. «Hayrola, dün ne söylüyordun, bu gün neler söylüyorsun... Yoksa uçan daireyi sen de mi gördün?»

Dieter: «Evet,» dedi, «ben de tıpkı Michael ve Rosalie gibi kuvvetli bir ışık saçan o acayip aracı ve içinden çıkan canlı varlıkları gördüm.»

Çocukların rengi uçmuştu. «Demek sen de gördün ha?» — «Peki, sonra ne oldu? Ne yaptın?»

Dieter: «Doğrusunu isterseniz karşılaştığım manzara o kadar korkunçtu ki, bir an evvel oradan uzaklaşmaya baktım.» diye cevap verdi. Bir gün önce yüksekten attığı içindir ki, kendinden utandığı halinden belli idi. Sanki özür dilemek istermiş gibi şu sözleri ilâve etmekten kendini alamadı: «İnsan gecenin karanlığında, o ıssız çamlık tepede kendini o kadar yalnız ve âciz hissediyor ki...»

Hannes: «O halde bu akşam hep birlikte oraya gidelim. Birbirimize kuvvet ve cesaret veririz ve uçan dairenin esrarını hep birlikte belki çözebiliriz.»

Çocuklar bu teklifi çok yerinde buldular ve karanlık basmak üzereyken ormanın kenarında buluşmak üzere ayrıldılar.

Akşam üzeri altı arkadaş çamlık tepenin eteğinde toplanmışlardı. Hep bir arada ağaçların arasına daldılar ve ormanın ortasındaki düzlüğe

doğru yürümeye başladılar. Yürekleri heyecandan hızlı hızlı çarpıyordu, fakat birbirlerine hiç bir şey belli etmiyor, aksine tasasız görünmeye çalışıyorlardı. Etraf gitgide zifiri karanlığa gömüldü. Ağaçlardaki kuş sesleri de dinmiş, ortalığı derin bir sessizlik kaplamıştı. Ute: «Bu akşam uçan daire gelmez herhalde, boşuna bekliyoruz,» diye söylendi. O sırada ağaçların arasındaki düzlük sahaya yaklaşmışlardı. Çalıların arkasında, hertarafı iyice görebilecekleri bir yer bulup pusuya yattılar. Henüz yerleşmişlerdi ki, birden Hannes: «İşte geliyor!» diye bağırdı. Gerçekten de uzaktan gitgide yaklaşan bir uğultu duyulmaya başlamış, ağaçların arasından süzülen kuvvetli bir ışık düzlüğe kadar yayılmıştı. Çocuklar birbirlerinin ellerini tutarak çalıların arkasına sindiler ve nefeslerini tutarak beklemeye başladılar. Uğultu ve aydınlık gitgide kuvvetlendi ve nihayet kaygan bir gövde bulutların arasından inercesine tepeden aşağıya süzülerek düzlüğün ortasına kondu.

Her iki tarafında dengelenen tabak gibi yuvarlaklar arkadan aydınlatılıyorlardı. Dieter yanındaki arkadaşına «Dün de aynı böyle idi. Gerçekten» diye fısıldadı. Korkunç bir manzaraydı bu. Birden o acayip cismin bir yanında bir kapak açıldı ve insana benzer canlı varlıklar dışarıya çıktılar. Parlak elbiseler giymişlerdi ve upuzun kollarının ucunda kaşığa benzeyen elleri vardı. Çocuklar bu garip varlıkların bulundukları yere doğru geldiklerini görünce artık kendilerini tutamadılar. İlk başta Hannes «Geliyorlar!» diye bağırarak yerinden fırladı ve kaçmaya başladı. Ute, Gert ve Dieter de onu takip ettiler. Rosalie ve Michael arkalarından: «Durun, bekleyin!» diye bağırdılarsa da fayda etmedi. Çocuklar arkalarına bile bakmadan ormanı geçmiş tepenin eteğinde soluğu almışlardı. Az sonra Michael ve Rosalie de onlara katıldılar. İki kardeş gülmekten katılıyorlardı. Rosalie: «Meğer hepiniz birer sürat koşucusu imişsiniz de haberim yokmuş,» diye alay etmekten kendini alamadı. «Bir dakika daha sabredip beni dinleseydiniz bu kadar nefes nefese kalmazdınız.»

Dieter: «Ne demek istiyorsun yani?» diye çıkıştı.

Michael: «Dur hele, kızma da anlatayım. Biz uçan dairenin esrarını çözdük. Ortada korkup kaçacak hiç bir şey yok.» diye cevap verdi. «Bu tepeyi kaplayan çam ağaçlarına bir hastalık gelmiş, daha doğrusu zararlı bir böcek dadanmış, güzelim ağaçları yavaş yavaş kurutuyormuş. Bu böcekleri yok etmek için özel bir araç yapmışlar. Geceleri sun'î ışık böcekleri uyarır ve kendine çeker, bunu hepiniz çok kere görmüşsünüzdür. İşte tarım mücadelesinde bu olaydan faydalanılıyor. Kuvvetli projektörleri olan bir araç böceklerin dadandığı yeri aydınlatıyor ve ışığa doğru uçan böceklerin üzerine kimyasal maddeler sıkılmak suretiyle bu zararlı hayvanlar yok ediliyor. Sonra da ağaçlara sıkılan kimyasal maddelerden korunmak için özel elbiseler giymiş adamlar ölü böcekleri kaşık gibi âletlerle bir emme borusuna doğru süpürüp ortadan kaldırıyorlar. İşte bu gece seyrettiğiniz olay bundan ibaret.»

Çocuklar hayret içinde Michael'i dinliyorlardı. Nihayet biri sordu:

«Peki ama sen bunları nereden biliyorsun?»

«Çok basit... Bizim komşumuz bu özel arabayı kullanıyor. Aracın ismi de Sicomobil. Bu gün kendisine ormanda gördüğümüz uçan daireden bahsettik. O zaman meselenin esasını bize anlattı. Ama biz size gerçeği hemen bildirmedik, çünkü cesaret gerektiren bir durumda nasıl davranacağınızı pek merak ediyorduk.»

Artık çocukların korkusu kalmamış, hepsi başlarından geçen olaya katıla katıla gülüyorlardı. Yalnız aralarında bir kişinin ağzını bıçak açmıyordu. Birkaç gün önce ailesinde tavşan olmadığını söyliyerek cesareti ve zekâsı ile öğünen Dieter bir daha büyük söylememeye ve başkaları ile alay etmemeye kendi kendine and içiyordu.

TATİL YARIŞMAMIZDA

DERECE ALAN

ŞİİRLERDEN

Elma ağacı

Bugün bir elma ağacı diktim.
Mutluyum.
Bir can daha kurdum.

Güntekin K. Eke

Piyanist fare

Zehra öğretmenin yeryüzünde kedisinden başka kimsesi yoktu. Köşk bozuntusu eski ahşap evinde çocuklara müzik dersleri verirdi. Bazı günler, sabahtan akşama kadar piyanosunun başından kalkmaya fırsat bulamazdı.

Zehra öğretmen gibi kedisi Doremi de çocukları çok severdi. Eve gelenleri kapıda karşılar, sonra bir köşeye uzanıp sessiz sessiz yatardı. Derslerin bitmesini iple çekerdi. Zira derslerden sonra çocuklarla saklambaç oynarlardı. Onlar oynarlarken eski ev patırtı, gürültü ve neşeli çığlıklarla inlerdi. Bazı sabahlar ders yoktu. İşte o zaman Doremi'nin pek canı sıkılırdı. Süslü lâstik topu bile kediceğizi avutmazdı.

Zehra öğretmen hep erken yatardı. O uyuyunca Doremi de oyuncaklarının yanına yaklaşmazdı. Bir gece yarısı parmaklarının ucuna basarak yürürken bir fareyle karşılaşıverdi.

Hayvanın açlıktan gözü kararmıştı herhalde. Kedinin burnunun dibinde oturmuş hapur höpür bir nota kâğıdını midesine indiriyordu.

Son lokmayı aldıktan sonra bıyıklarını sildi ve «Oooh!» dedi. «Bu neşeli marş da ne kadar güzelmiş! Az önceki vals pek tatsızdı.» Bunları duyan Doremi «Ya öyle mi?» diye homurdandı. «Zehra Öğretmenin kâğıtlarına kıydığın yetmezmiş gibi şimdi de kalkmış ileri geri söyleniyorsun.» Farecik «Kızma, kedi kardeş» dedi. «Ben de müzikten anlarım. Babam Ludwig van Beethoven'in evinde yaşardı. Amcamın amcası da Johann Sebastian Bach'ın faresiymiş. Bizim soyda büyük küçük herkes müziği sever. Hepimiz bir müzik âleti çalmasını biliriz. Dur sana ön ayaklarım ve kuyruğumla piyano çalışereyim de gör»

Sonra fildişi tuşların üstüne sıçradı. Farecik öyle neşeli bir hava tutturdu ki, Doremi'nin şaşkınlıktan ağzı açık kaldı. «Bunun adı Fare Dansı'dır, kedi kardeş» dedi fare.

«Nasıl, hoşuna gitti, değil mi?»

Doremi fareden kendisine de piyano öğretmesini rica etti. Böylece iki dost gecelerin nasıl geçtiğini anlamaz oldular.

Filiz Başaran'dan güzel bir yazı

1960 yılından beri tatil yarışmalarımızın çeşitli dallarında üstün başarılar gösteren sanatçı kardeşimiz, burslu olarak İngiltere'ye gidiyor. Orada bir yıl kalacak.. Doğan Kardeş'e, ayrılık armağanı olarak, «Kazdağın'da» adını taşıyan, örnek bir yazı bıraktı. Kendisini candan kutlar, başarılarının sürekli olmasını dileriz.

İyi yolculuklar Filiz Kardeş! Güle güle git, güle güle gel!..

BİR saatten beri tomruk kamyonuyla tırmanıyoruz. Uçurumların yanından da geçiyoruz ara sıra. Ormanın içindeyiz şimdi. Bazı yeri sık, bazı yeri seyrek. Buram buram orman kokuyor hava. Kuşlar durmadan ötüyor. Sık sık soğuk sulara raslıyoruz, yerden kaynıyan. Otlar arasından buz gibi akıyorlar. Bir türkmen köyünün üstünden geçiyoruz. Köy çukurda kalıyor. Yolun kenarında kendilerine özgü giysileriyle türkmenler sıralanmış, Sarıkız'a gidiyorlar. Efsaneleri dilden dile dolaşan Sarıkız tepesine. Dileklerde bulunacaklar, çeşit çeşit. Dağ çayı toplayacak türkmen kızları. Mis gibi kokan dağ çayı. Demetler yapacaklar. Dağ keçileri gibi tırmanacaklar. Kayaların üstünden. Yalnayak tırmanacaklar. Ayaklarına diken batarak. Taşlara çarparak. Sarıkız'a ulaşacaklar. «Sarıkız, dualarımızı kabul et!» diyecekler. Sarıkız'a dağ çiçekleri getirecekler. Sarı sarı.

Kamyon birden durdu. Gelmiştik. Burada bir çadırda onbeş yirmi gün kalacağız. Çadırımız küçük bir ev gibi.

Beypınarı'nda da türkmenler var. Bir de türkmen kızı. Adı: Yazgülü. Pembe pembe yanaklı, sarı bir kız. Onunla dağ çileği toplamaya giderken tanıştık. Çilek toplamak o kadar zor oluyor ki! Otlar diz boyu. Otların arasında çileği görmek çok zor. Ama Yazgülü en çok çilek toplıyanımız. Nerede çok çilek var, biliyor. Rahatça ilerliyor. Başka arkadaşlar da var. Ama onlar da benim gibi. Çilek bulmakta güçlük çekiyorlar, zor yürüyorlar.

En güzel işlerden biri de çiçek toplamak. Çiçekler insanı o kadar heyecanla sürüklüyor ki peşinden! Çiçek toplamaya başlayınca en güzelleri diye uzaklara kadar gidiyorsunuz. Ama buradaki çiçekler küçük küçük değil. Kocaman kocaman. Boyları bir metreye yakın. Çocuklar çiçeklerin arkasına saklanıyor, saklambaç oynarken. Renk renk çiçeklerin...

Çocukları bir meraktır sardı: Kuşdili konuşmak. Hani, öyle bir dil vardır. Kimbilir, kim uydurmuş. Ama yazgülü öyle konuşamıyor. Her zamanki gibi çocuklar aşağıdaki meydanda toplanmışlar. Tahtaravallide sallanıyorlar.

Ben de Yazgülü ile konuşuyorum. Annesi Yazgülü'nü çağırdı. Yazgülü koşarak uzaklaştı.

Beypınarı bir tepenin eteğinde desem olur mu bilmem. Çünkü her yerde tepeler var. Beypınarı'nın üstündeki tepede üç kaya var. Kocaman, bembeyaz kayalar. Çocuklar bir gün o kayalara doğru koşmaya başladılar.. Biz de koştuk. Ne olduğunu bilmeden. Otların arasında koşmaya alışmıştık artık. Kayalara geldik. Kayaların üstüne bir çocuk oturmuş, sekiz-on yaşlarında. Çilli bir çocuk. Yanaklarından göz yaşları damlıyor. Ne oldu sana? diye sorduk. Ağlamaktan bir türlü konuşamıyordu. Ürkek ürkek etrafına bakındı. Elinin tersiyle burnunu sildi. Nihayet dili çözüldü. Bir tanıdıkları Yedi-kardeşler'e gidecekmiş. Onu da yanına almış, Yedi-kardeşler ormanda bir yer. Adam: «Sen yorulursun burada otur» demiş. Sabahtan beri onu bekliyormuş. Onun için ağlıyormuş. İlerde boz bir eşek vardı. Otların üstüne yatmış, «O da bizim» dedi. Çocuklar, «karnın aç mı?» diye sordular. Yiyeceği varmış, bir şey istemedi. Akşam üstü adam gelip çocuğu aldı. Köylerine doğru yola çıktılar.

Orman gece çok soğuk oluyor. Hırkalarımızla oturuyoruz. Bazan mangal bile yakıyoruz. Aşağıdaki meydanda kocaman bir ateş yakıyorlar. Çam kabuklarından, çam yapraklarından. Bizim çadırımız yüksekçe bir yerde. Çadırın önünden ateşi seyrediyoruz. Uykumuz gelene kadar. Yatınca yorganlara sımsıkı sarılıyoruz. Sabahleyin kuşlar erkenden uyandırıyor bizi. Hemen fırlıyoruz yataklarımızdan. Orman sabahleyin başka türlü oluyor. Çiçekler en güzel kokuyorlar. En soğuk sular fışkırıyor yerden. Kuş gibi hissediyor insan kendini sabahları. Patikadan koşarak iniyoruz.

Ağaçlar insanın başını döndürüyor. Yirmi metreyi aşanları bile var. Bugün yabanî arslanağzı toplayacağız. Yazgülü su almaya geldi, testisiyle. Önce yüzünü yıkadı. Sularla oynuyor o da bizim gibi, testisi dolana kadar. Kocaman bir testisi var, nakışlı nakışlı. Testisi ağır. Sendeliyerek taşıyor onu. Rüzgâr hafif hafif yanaklarını okşuyor. Yazgülü gözden kayboluyor. Suyun başı bomboş. Suyun sesini duyuyorum. Buz gibi suyun.

Filiz BAŞARAN

MADAME CURIE
(Madam Küri)

Kimya, cisimleri ve bunların birbirlerine olan etkilerini inceleyen bir bilimdir. Tarihi oldukça eskidir. Yüzyıllarca önce kendilerine «alşimist» denilen kimseler, kurşun, demir gibi madenlerden altın ve gümüş elde etmeye çalışıyorlardı. Bu değerli madenleri elde edemediler, ama, araştırmaları sonunda maddenin yapısı ile ilgili pek çok şeyi ortaya koydular. Çalışmaları kimya biliminin doğmasına sebep oldu. Bu bilimin faydaları sayılamıyacak kadar çoktur. Yiyecek ve ilâç yapımında, taşıtların işlemesinde, hattâ kumaşçılıkta kimya bilimine başvurulur. Kimyacılar, fizikçilerle el ele vererek insanlık tarihinde yepyeni bir çığır olan «atom çağını» açmışlardır. Biri Fransız, öbürü Polonyalı karıkoca Pierre ve Marie Curie bu çağı açanların başında gelirler.

1890 yılında Parisliler her gün, ünlü Sorbon Üniversitesine gidip gelen çekingen genç kızı farkında bile değildiler.

Polonyalı bu kızın adı Marie Sklodovski'ydi. Sorbon'da, Fen fakültesine gidiyordu.

Bakıyorum, aramızda bir de bayan var. Acaba kadınlar ev işleri öğreneceklerine neden kimyaya heves duyarlar?

Yıllar geçti. Marie Fen fakültesini bitirdi. Bir gece, bir arkadaşının evinde uzun boylu genç bir bilginle tanıştı.

Marie, seni Pierre Curie ile tanıştırayım; kendisi Belediye Fizik Kimya Okulunda öğretmendir.

1895 Temmuzunda Marie ile Pierre evlendiler ve küçük bir eve yerleştiler.

Burası kitaplarımızın hepsini almıyacak galiba?

Bir gece, Fransız bilgini Henri Antoine Becquerel onları ziyarete geldi.

Laboratuvarımda çok garip bir şey oldu. Küçük bir uranyum filizi parçasını siyah kâğıda sarıp fotoğraf camları üstüne koymuştum.

Uranyum filizi ışık vermiş olacak ki, ışığa karşı duyarlı camların hepsi bozulmuş.

Belki de bu, filizdeki uranyumun işidir.

İlkin ben de öyle sanmıştım. Gerçekten de uranyum etrafına gözle görülmeyen ışınlar saçar. Denemeler yapınca ışınların filizde daha henüz bilmediğimiz çok kuvvetli bir cisimden çıktığını iyice anladım.

O gece Curie'ler geç vakitlere kadar Becquerel'in söylediklerini uzun uzun tartıştılar.

Acaba ışımanın sebebi neydi?..

Bence henüz bilinmeyen bir cismin işi bu. Ne dersin, onu arıyalım mı?

Curie'lerin araştırma yapacak paraları yoktu. Pierre'in öğretmenlik yaptığı okulun sahibi onlara küçük laboratuvarında çalışabileceklerini söyledi.

Burası da tamtakırmış. Ama hiç yoktan iyidir. Becquerel, araştırmalarımız için uranyum filizi verecek.

Curie'ler araştırmalarına 1896 da başladılar. Kış bastırınca Marie hastalandı.

Zatürrie olmuş! Bir kaç ay sırt üstü yatması gerekir.

Marie, maden filizinin sırlarını çözmek için yatağın içinde bile çalışıyordu.

Haydi, onu bırak da dinlen Marie!

Laboratuvarda seninle birlikte çalışamıyorum. Hiç değilse yazılması gereken şeyleri yazayım

Marie iyileşti. 1897 Eylülünde bir kızları dünyaya geldi.

Adını İrene koyalım.

İşte, o İrene'le kocası Frederic Joliot 1935 de Nobel Kimya Ödülünü kazanmıştır.

İrene'in doğumundan bir hafta sonra, Marie laboratuvarda çalışmaya başladı. 1898 Temmuzunda...

Araştırmalarımız bir maden filizinde şimdiye kadar bilinmeyen iki cisim bulunduğunu gösteriyor.

Birini kesin olarak ortaya çıkardık. Haydi, adını da sen koyuver.

Vatanım Polonya ile ilgili bir şey koyabilir miyiz Pierre? Ne dersin, «polonyum» olsun mu?

1898 Aralığına kadar öbür cismi araştırdılar.

Öbür cismi göremedik. Ama filizde bulunduğunu kesin olarak biliyoruz. Gel, buna da radyum diyelim.

Curie'ler bu buluşlarını açıklayınca bilginler dünyanın dört bucağından onlarla görüşmeye geldiler.

Ne yazık ki, sizlere bulduğumuz cisimleri gösteremiyeceğiz. Zira kendimiz de görmedik.

Öyleyse bu maddeler yok demektir.

Var olduklarını ispatlıyabiliriz.

Curie'ler araştırmalarına devam ettiler.

Bize daha büyük bir laboratuvar ve daha çok uranyum filizi gerekli.

Üzülme, bir kolayını buluruz.

Pierre'in öğretmenlik yaptığı okulun sahibi, onlara eski fakat büyük bir laboratuvar verdi. Uranyum filizi için Avusturya hükümetine başvurdular

O da geldi
Tam bir ton!!..

Bütün vakitlerini laboratuvarda geçiriyorlardı. Çok kere yemek yemeyi unutuyorlardı. 1901'de.

Polonyumu bulduk.

1902'de.

A! Radyum!

Curie'ler radyumun tuhaf özelliklerine şaşıp kalmışlardı.

Ne kadar da çok sıcaklık veriyor! Neredeyse yanacak! Çevresindeki havayı elektrikledi. Işınları mikropları öldürüyor!

1903'de Radyumu bulduklarından dolayı Curie'ler Nobel ödülünü Henri Becquerel ile paylaştılar.

Bundan sonra ne yapmayı düşünüyorsunuz? Dinlenmek için uzun bir yolculuğa mı çıkacaksınız?

Yok canım, laboratuarımıza işimizin başına dönüyoruz.

Bir gün bir mektup aldılar.

Amerika'da bir şirket uranyum elde edip satmak istiyormuş. Büyük para teklif ediyorlar.

Radyumun ancak hastalıkların tedavisinde kullanılacağını kararlaştırmıştık. Şimdi ondan gelir sağlamağa çalışmamız doğru değil.

Pekâlâ öyleyse, radyum bütün insanlığın malı olsun!

1904'de Curie'lerin bir kızları daha oldu. Ona da Eve adını verdiler.

Laboratuvarımıza ikinci yardımcı da geldi!

Curie'ler radyum üzerindeki incelemelerine devam ettiler: 19 Nisan 1906'da Pierre bir yere öğle yemeğine davetliydi.

Baba, şemsiyeni unuttun!

Yemekten sonra Pierre tekrar eivnin yolunu tuttu. Kalabalık bir caddeden geçiyordu.

Birden!..

Heey! Yoldan çekilsene!

Pierre Curie bu kazadan kurtulamadı. Ölümünden kısa bir süre sonra Marie tekrar laboratuvara döndü.

Çalışması gerektiğini söylüyor. Kocasıyla bir birlerine sağ kalanın deneylere devam edeceği konusunda söz vermişler.

Marie Curie, radyum üzerindeki araştırmalarından ötürü 1911 de Nobel Kimya Ödülünü kazandı.

Paris'te..

Madam Curie'nin Bilim Akademisi üyeliğine seçilmesini teklif ediyorum.

Olmaz! Aramıza kadınlar giremez.

Paris Bilimler Akademisinde Madam Curie için oylama yapıldı. İki oyla seçimi kaybetti.

Beyler, bugün Fransız bilimi için kara bir gün! İlerde bu toplantıyı utançla hatırlıyacaksınız.

Amerikan kadınları size hayran. Dileklerinizin gerçekleşebileceğini bilseydiniz, ne isterdiniz?

Bir gün, Madam Curie'yi Amerikalı bir kadın görmeye geldi.

Çalışmalarıma devam edebilmek için bir gram radyum. Çok pahalı geliyor, alamıyorum.

1921'de Madam Curie Amerika'ya dâvet edildi. Amerika Cumhurbaşkanı ile görüşürken...

Şu bir gram radyum Amerikan kadınlarının size ufak bir armağanı.

Fransa'ya döndü. Çalışmalarına devam etti. 1934 yılında güneşli bir gün..

Biraz ateşim var. Eve gidip yatsam iyi olacak..

Doktorlar muayene ettiler

Radyasyon hastalığı. Iyileşemez!

Bulduğu sihirli madde ölümüne sebep oldu. 4 Temmuz 1934'de hayata gözlerini yumdu Marie ve Pierre Curie bugün yeni kimya diye bilinen radyoaktif maddeler kimyasının öncüleridir. Atom döneminin açılmasında baş rolü oynamışlardır.

σ SON σ

Yaman binici

BİR gün kendisine «Amca» dediğim Albay dostumuz kapımızı çaldı. «Bak» dedi, «bu atı sana getirdim. Elimle yetiştirdim. Bakalım beğenecek misin?» Beğenmekte söz mü, karşımdaki at bir heykel kadar güzeldi. Sırtı fildişi rengiydi. Alnına kapkara bir perçem düşmüştü. Yelesi de karaydı. Vahşi bir atla, bir koşu atının karmasıymış. İki soyun da en göze çarpan özelliklerini üstünde toplamıştı.

«Onu epeyce yola getirdim» dedi, Albay Amca, «yavru bir kedi kadar sessiz ve sokulgandır ama çok çabuk alınır. Sabırlı olman gerekiyor. Kendini tutamaz hayvana bağırıp çağırırsan bütün emeklerim boşa gider. Henüz hiç kimse bu ata binmedi. Bilirsin, bir hayvanı binek atı olarak eğitmek oldukça sabır ve hüner ister. Gerçi yaşın küçük ama bu işin üstesinden gelebilirsen, sen de yetişkinler sırasına gireceksin.

Bilirmisin kovboyların yakaladıkları vahşi atlara ilk binişleri ne kadar tüyler ürperticidir? O zamana kadar başına buyruk yaşamaya alışmış hayvanın sırtına kocaman bir eğer atarlar, üstüne de kendileri atlarlar ve başlarlar kırbaçlarını şaklatmaya. At şahlanıp tepinerek üstündekini yere atmaya çalıştıkça kamçı etine gömülür, mahmuzlar böğürlerine saplanır. Bitkin düşen hayvancağız sonunda zorbalığa boyun eğer. Hayvanlara böyle işkence yapılmasına göz yumulamaz doğrusu. Sen bu güzel atı tatlılıkla yola getireceksin. Ona öyle davranacaksın ki, bir süre sonra seni seve seve sırtında taşıyacak.»

Albay Amca atın nasıl eğitileceğini ve ona ne türlü bakılacağını en ince noktalarına varıncaya kadar anlattı. Atıma kendimi sevdirmenin yollarını araştırıyordum. Önüme çıkan her fırsattan faydalanmaya çalışıyordum. Çok geçmeden güzel kısrak beni daha uzaktan tanıdığı gibi, ceplerimde her zaman şeker olduğunu da iyice öğrendi. İstediğim gibi hareket edince ona bol bol şeker yediriyordum.

Biniş alıştırmalarında Albay Amcanın öğütlerini kelimesi kelimesine yerine getiriyordum. İşe, sırtına kolumu koymakla başladım. Hayvanın titrediğini anlayınca yavaş yavaş kolumu kaldırıyordum. Buna alıştıktan sonra kolumu sırtına dolamaya başladım. Her defasında biraz daha sıkı sarılıyordum. Daha sonra sırtına bir battaniye attım. Nihayet bir gün ata kendim bindim. Etlerinin titrediğini anlayınca hemen yere atladım. Beni sırtında rahat rahat dolaştırmaya

alışıncaya kadar aradan epeyce bir süre geçti.

Ben atımı eğitirken bizim evin az ötesindeki geniş çayırda bir sirk kuruldu.

Sirkte çalışanların sabahları pek işleri olmuyordu. Bir gün at eğiticisiyle konuşarak ondan at yetiştirme konusunda pek çok şey öğrendim. Bana sirkin en çok alkış toplıyan gösterisini, atıma nasıl öğreteceğimi de en ince noktasına varıncaya kadar anlattı. Arkadaşlarımla elbirliği ederek bunları atıma iyice öğrettik. Hayvanın hünerini görenlerin ağızları açık kalıyordu. Ustalığımı babama da göstermek istedim. Bir akşam üstü babam eve dönerken benim vahşi kısrak, evimizin önündeki çayırda yere yatmış çocukların üstünde yürüyordu. Babamın hemen benim sırtımı okşayarak başarımı övmeye başlıyacağını umuyordum. Fakat atı görür görmez kaşları çatıldı. «Durdur şunu! Durdur şunu!» diye avaz avaz bağırdı. Şaşırmıştım. Ona, bu numaranın sandığı gibi tehlikeli olmadığını anlatmaya çalıştım. Aynı

şeyi sirkte seyrettiğim zaman ben de çok heyecanlanmıştım. Yerde yatan palyaçoların atın nalları altında ezilivereceklerini sanmıştım. Sirkin at eğiticisi tutup bana o numarayı öğretmişti.

«İşe kütüklerle başlarız» demişti. «Sen, kalınca odunları aralarında açıklık bırakarak yere dizersin. Atı yularından tutarsan, kütüklerin aralarındaki boşluklara basarak yürürsün.

Ayağı bir yere çarpınca azarlarsın. Bunu iyice öğrenince kütüklerin yerini insanlar alır.»

Bahçedeki kesilmiş ağaçlardan faydalandım. Doğrusu atıma bu numarayı öğretirken arkadaşlarım da çok yardım ettiler. Bir sürü alıştırmadan sonra arkadaşlarım yere uzandı, atım da onların üstünde yürümeye başladı.

Babama her şeyi anlattım, ne yaptıysam fikrini değiştiremedim, «Çabuk şu hayvanı ahırına kapat, yoksa karışmam!» diyor da başka bir şey demiyordu.

PARKER
SUPER Quink

Her nevi kalem için en iyi mürekkep.

Yazarken, dolma kaleminizi temizler.

5

İlâncılık — 8899

Altıntop'un hünerleri

Tavşanlar ülkesinin ünlü komiseri Kuşuçurmaz, o gün yardımcısına izin vermişti. Yemeğini tek başına yedi. Sofradan kalkar kalkmaz telefon çaldı. Kocaman Havuç Mahallesi'nden Ponpon Teyze arıyordu. Hıçkırmaktan ne söylediği anlaşılmıyordu. Altıntop'unu çalmışlar. Onu bulması için Kuşuçurmaz'a yalvarıp yakarıyordu. Komiser, Ponpon Teyzeye, hiç üzülmemesini en kısa zamanda hırsızı yakalıyacağını söyliyerek telefonu kapadı. Kocaman Havuç Mahallesi'nin haritasını cebine koyup dışarı fırladı. Kuşuçurmaz bir şey ararken kaldırmadık taş bırakmazdı. İşe, bahçedeki taşlardan başladı.

Kocaman Havuç Karakolu'na girince karşılaştığı manzaraya gülmekten kendini alamadı. Zira bütün polisler minik bir tavşanın etrafında toplanmışlar, onu oyalamaya çalışıyorlardı. Afacan, göz göre göre polislerin bacaklarının arasından sıyrılıp ortalığın altını üstüne getiriyordu.

Polisler komiserle konuşurlarken masanın üstüne fırladı ve bir tabak havuçlu dondurmayı kâğıtların üstüne deviriverdi.

Kuşuçurmaz: «Kimin nesi bu böyle?» diye sert sert sorunca, ötekiler ezile büzüle, bilmediklerini söylediler. Polislerden biri Afacan'ı ormanın en sık yerinde kendi kendine koşmaca oynarken bulmuş, Afacan'a evinin yerini anasının babasının adını bir türlü söyletememiş. Tutup karakola getirmiş. Yalnız adının Altıntop olduğunu öğrenebilmişler. Komiser minik tavşanla daha fazla ilgilenmedi. Önemli bir işi olduğunu söyleyip kapıya döndü. Polisler peşini bırakmadılar. Afacan'ı da götürmesini istiyorlardı.

Öğle yemeğinde tencerenin içine bir şişe mürekkep boşaltmış, yemek yedikten sonra işin farkına varmışlar. Şimdi de doktora gitmek için yavru tavşanı başlarından atmağa çalışıyorlardı.

Komiser ağzını açıncaya kadar minik tavşan masadan atlayıp yanına koştu ve pantolonunun paçasına yapıştı. Giderlerken yumurcak, yolda yapmadık yaramazlık bırakmadı.

Ponpon Teyze'nin bahçesine girdiklerinde kadıncık eşiğe oturmuş hüngür hüngür ağlıyordu. Ayak seslerini duyunca, elindeki kocaman mendili yüzünden çekti. Birden; «Sağol, varol!» diye bağırarak sevinçle yerinden fırladı. «Gerçekten de elini attığın kuşu kaçırmıyorsun. Seninle konuşalı daha yarım saat olmadan...» «Altıntop'unu aramaya vakit bulamadım» diye kekeledi komiser.

Ponpon Teyze afacan yavrunun boynuna sarıldı. «İşte benim Altıntopum bu» diyordu. «Bütün gün komşularla birlikte aradık durduk.»

Sonra hemen mutfağa koştu ve elinde kocaman bir pastayla dışarı çıktı.

Komiser Kuşuçurtmaz'la Kocaman Havuç Karakolundaki polisler nefîs pastayı yerlerken Altıntop'un hikâyesine katıla katıla gülüyorlardı.

YARIŞMADA

DERECE ALAN

BİR ŞİİR

GECENİN SÖYLEDİKLERİ

Gün batar, ben doğarım
Karanlık bir giysiyle.
Ay'ı takarım göğsüme
Bir broş gibi.
Yıldızlar süsler eteklerimi.

★

Gün batar, ben doğarım,
Sessizce. . . .

MİNE DEMİRBAŞ

Oyuncaklar ülkesi

Avusturya Alplerindeki bir dağ köyünde oturan Frank, annesiyle kardeşi Viyana'ya gittiği için çok üzülüyordu.

Kendisi yaşlı dedesiyle kalacaktı. Yol hazırlıkları yapılırken çocuk, ağlamamak için dudaklarını ısırıyordu.

Annesi, «Üzülme yavrum» dedi, «Sana Viyana'dan çok güzel bir hediye yollıyacağım. Hem de 'uğurlu' bir hediye.» Çocuğun içi kan ağlıyordu ama bu sözler üzerine gülümsemekten kendini alamadı. Dinlediği hikâyeler gelmişti aklına. Dağ köylüleri, perilerin bazan çocuklara olağanüstü bağışlarda bulunduklarına inanırlardı. Masalları da hep bu çocukların başlarından geçen göz kamaştırıcı olaylarla doluydu.

Annesi ve kardeşiyle Viyanaya gitmek çok güzel bir şeydi. Ama masal çocuklarından biri olmak doğrusu daha hoştu. Bu tatlı düşler Frankın kafasındaki üzüntü bulutlarını dağıtıverdi. Islık çalarak paketlerin bağlanmasına yardım etmeğe başladı.

Frank, annesiyle kardeşini götüren araba dağlar arasında gözden kaybolunca içeri girdi. Dedesinin oyacağı tahta parçalarını zımparalamaya başladı. Yaşlı adam yaptığı çerçeveleri oyma dağ çiçekleriyle süslerdi. Bu çerçevelerden kazandıkları parayla geçinirlerdi.

Frank o incecik çiçekleri oymayı beceremediğinden tahtaları düzelterek dedesine yardım ediyordu. Çalışırken bir yandan da «uğurlu hediye»nin nasıl bir şey olacağını kurup duruyordu. Bir hafta sonra, annesiyle kardeşini Viyana'ya götüren araba geri döndü. Frank, dört gözle beklediği hediyesini almak için arabaya koştu. Eline tuştırulan paketi kucaklayınca yüreği küt küt atmaya başladı. İçinden ömründe hiç görmediği bir şeyin çıkacağını umuyordu. Paketi açınca ilkin ümitleri suya düştü.

Kendisine parlak düğmeli mavi kadifeden bir ceket göndermişlerdi. Ceketin cebini yoklarken içinden keskin bir çakı çıktı. Onu elinde evirip çevirirken, «Çok güzel,» diye söylendi. «Ama 'uğur' bunun neresinde?» Güngörmüş dede tatlı tatlı gülümsedi.

«Bir çakının insana uğur getirmesi ilk defa senin başına gelmiyor, yavrum.» Sonra tekrar elindeki tahta parçasına eğildi. Frank onun ne demek istediğini pek anlamamıştı.

Marangoz bir aileden geldiği için Frank, çok küçüktenberi bir şeyler oymaya çalışırdı.

Bu işte yaşına göre epey

ilerlemişti. Elindeki çakıyı aylardır kullandığı halde, kendisine ne şans ne de uğur getirmişti. Nihayet kış geldi.

Dağlardan esen buz gibi rüzgârlar, vâdiyi kasıp kavurmaya başladı. Tepelerden yuvarlanan çığlar geçitleri kapattığından artık Viyana'dakilerden haber alamıyorlardı.

Köyde bir sürü çocuk vardı ama hiç biri dışarı çıkmıyordu. Kışın herkes evinde çalışırdı. Frank oynıyacak kimse bulamıyordu. Vakit geçirmek için bazan dedesine yardım ediyor, bazan de kendi kendine oynuyordu. Dedesi çalışırken öyle dalardı ki, bazan bütün gün çocukla bir tek kelime konuşmadığı olurdu. Frank da sıkılmamak için durmadan tahtaları yontardı. Hep güzel güzel çemberler, topaçlar yapıyordu.

Bir gün dede, çocuğa «Neden hayvan oymaya hiç yanaşmıyorsun?» diye sorunca Frank ilkin şaşaladı. Başkalarının kendisini beceriksiz sanmasından çok korkardı. Hemen, «Peki, öyleyse bir kuzu yapayım» dedi. Çalışmaya başladı ama oyduğu pek yüzünü ağartacak birşey olmadı. Ancak saatlerce uğraşıp dedesinin de öğütlerini yerine getirdikten sonra tahta parçası bir biçim almaya başladı.

Bu güzel başlangıçtan sonra durup dinlenmeden birşeyler oymaya başladı. Artık ne günlerin uzunluğunun, ne de yalnızlığının farkındaydı.

İlkbaharda annesi döndü.

Çocuk oymalarını annesine, «Bunlar sizin uğurlu çakının işi,» diyerek kıvançla gösterdi. Aradan kısa bir süre geçmişti. Bir gün Viyana'daki zengin bir dostlarından bir mektup aldılar. Adam hasta oğlunu dağ havası alması için köye gönderiyordu.

Hasta çocuk Frank'ın oyuncaklarına bayıldı ve onları almaya kalkıştı. Fakat Frank, bir kış göz nuru döktüğü tahta oyuncaklarından ayrılmaya bir türlü yanaşmıyordu. Kardeşi araya girip Frank'ın gönlünü etti. Bir süre sonra hasta çocuk tekrar Viyana'ya döndü. Oradaki arkadaşları oyuncaklarını pek beğendiler ve kendileri de almaya kalkıştılar. Siparişler yağmaya başladı. Artık üstüne aldığı işleri yetiştiremiyordu. Komşuları da ona yardım ediyorlardı.

Kısa bir sürede köyde oyuncakçılık çok gelişti. Burası ülkenin oyuncak merkezi oldu.

Avusturya Alpleri arasındaki bu minik köy, halk arasında «Oyuncaklar Vâdisi» diye anılır. Oyuncakçılığı ilk defa başlatan Frank'a da «Oyuncaklar Vâdisinin Uğurlu Çocuğu» derler.

****

EMİNE ÖZYILMAZ KARDEŞİMİZİN YARIŞMADA DERECE ALAN KARİKATÜRÜ

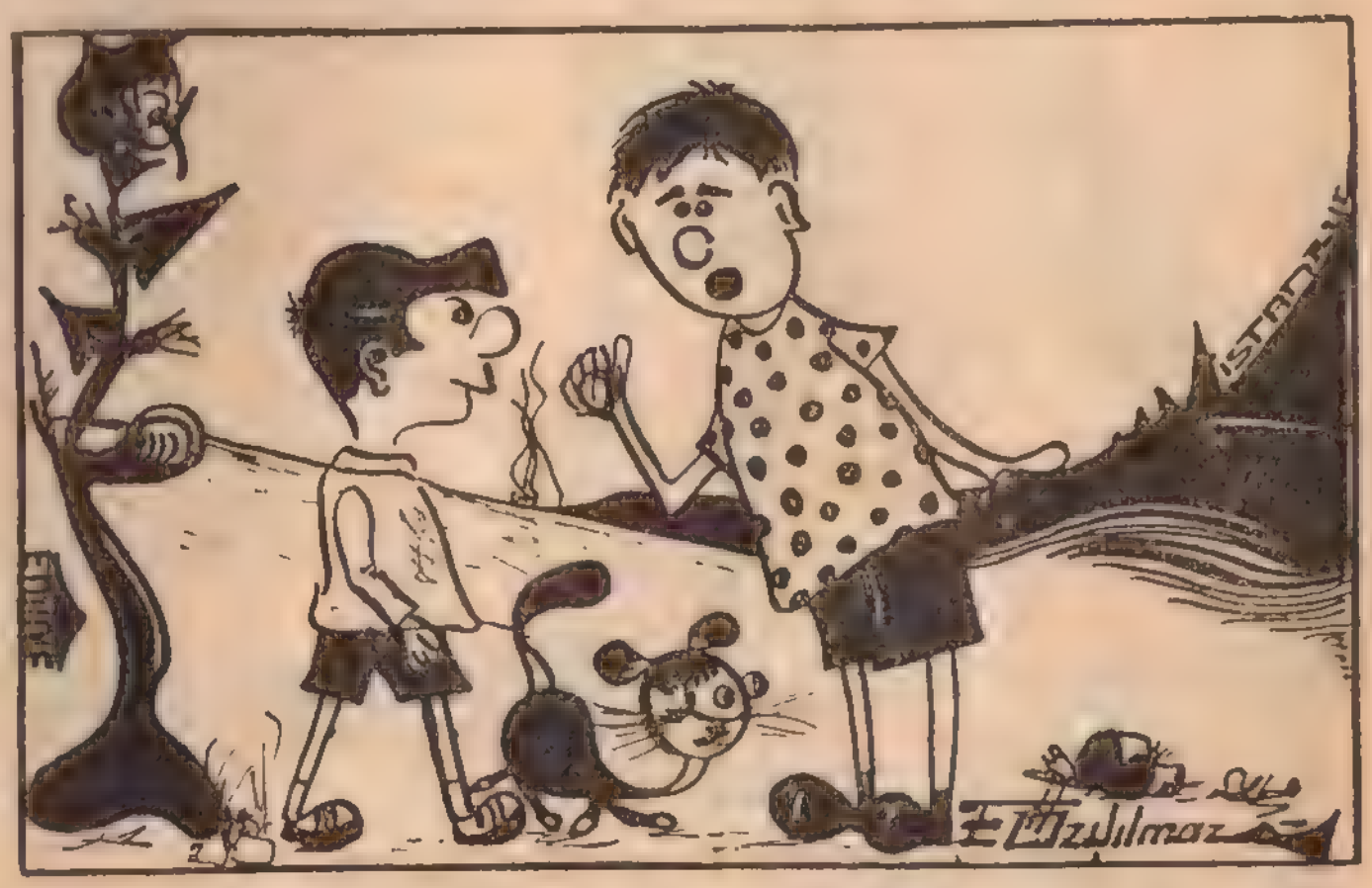

— Bu yumurtaların hangisi pişmiş hangisi pişmemiş ?
— Birisini kır, o pişmişse diğeri pişmemiştir.

Bilmeceli hikâye

Karşı sayfada hikâyesini okuyacağınız bu resim, bazı şeyler saklıyor. Dikkatle bakarsak, bir balık, bir sol anahtarı, bir oyuncak ayı, bir kahve fincanı, bir kurbağa, bir kuş, bir karınca ve bir de gemi çapasını görebiliriz.

★ Kitap tanıtma yarışmasına katılıyor musun ? ★

Bir varmış bir yokmuş. Çok eski devirlerde bir prens varmış. Bütün derdi gerçek bir prensesle evlenmekmiş. Onu bulmak için dünyanın dört bucağını dolaşmış. Her ülkede bir sürü prensesle karşılaşmış ama bunların gerçekten prenses olup olmadıklarını anlıyamamış. Yorgun argın tekrar sarayına dönmüş ve bu boş çabalardan vazgeçmiş.

Bir gece korkunç bir fırtına kopmuş!.. Her yer gök gürültüsüyle gümbür gümbür inlerken, çatallı şimşekler ortalığı gündüz gibi aydınlatıyor, yağmur toprakta kamçı gibi şaklıyormuş.

Nöbetçiler saray kapısından içeri girmek istiyen bir kız bulmuşlar. Hemen tutup kırala götürmüşler. Kız bir prenses olduğunu söyliyerek kendisini yağmur dininceye kadar misafir etmeleri için yalvarmış. Acınacak bir haldeymiş kızcağız. Saçlarından, eteklerinden damlıyormuş sular, ayakkabılarının içi vıcık vıcıkmış.. Durduğu yerde bir gölcük belirivermiş. Kıraliçe onu içeri almış, Prenses olup olmadığını anlamak için şöyle bir çareye baş vurmuş. Kızın yatacağı odaya gitmiş, karyolayı boşalttırıp ilkin en alta bir bezelye tanesi koymuş, bunun üstüne yirmi tane kuştüyü şilte serdirmiş.

Ertesi sabah kıza rahat uyuyup uyuyamadığını sormuş. Prenses, «Aman» demiş, «Bütün gece gözümü bile kırpmadım. Yatağın içinde taş gibi sert bir şey vardı. Ne tarafıma döndüysem bir türlü rahat edemedim.»

Yirmi kat yatağın altındaki minicik bir bezelyeyi ancak bir prensesin anlıyabileceğine inanan kıraliçe onu oğluna almış. Bezelyeyi de özel bir müzeye koymuşlar. Masala inanmadıysanız o ülkeye yolunuz düşerse ve bezelye şimdiye kadar çalınmadıysa gidip gözünüzle görebilirsiniz.

Öğretmen : **Ayhan, sana şu toplamayı öğretemedim gitti.**

Ayhan : **Dün, 2 ile 2 yi toplarsak 4 eder, demiştiniz. Bugün de 3 le 1 in 4 ettiğini söylüyorsunuz. Hangisi doğru, ne bileyim?**

Oktay : **Öğretmenim, siz öğrencilerinizi bir şey yapmadıkları zaman azarlar mısınız?**

Öğretmen : **Bir şey yapmayanı ne diye azarlıyayım, yavrum?**

Oktay : **Ödevimi yapmamıştım da!...**

Baba : **Traş fırçama ne olmuş böyle?**

Çocuk : **Bilmem. Dün bisikletimi boyarken sapasağlamdı.**

Sınıfta temizlik muayenesi yapılıyordu. Sıra Harika'ya gelmişti.

Öğretmen : **Uzat ellerini bakayım yavrucuğum... Aferin sana. Ellerin tertemiz. Tırnaklarını ne kadar muntazam kesmişsin böyle!.**

Harika : **Ben tırnaklarımı hiç kesmem ki... Onları yerim!.**

Sonbaharla gelenler

Bu yıl sonbahar günlük, güneşlik geçiyor. Kış nerdeyse gelecek. Bütün hastalıkları da birlikte getirecek. Hattâ şimdiden etrafta aksıran, öksürenlere raslanıyor. Aman kışa sağlam girelim, Grip kapıda, hiçbirimize bir yarenlik yapmasın. Hastalığı alıp iyileşmeye çabalamaktansa, korunmak elbet daha akıllıca iş olur. Zaten tedavisi doktara kalıyor, biz korunma için denenmiş yolları hatırlıyalım.

. . . . . .

Dün, ateşle yatağa düşmüş bir dostumun çocuğunu muayeneye gittim. Sesi kısılmış, burnu çeşme gibi akıyor, öksürüyor...

— Ne oldu gene Ahmet?

— Sormayın Doktor Amca, her tarafım kırılıyor; belim, sırtım, başım ağrıyor. Üç gündür ateşim var, bir türlü düşüremedik.

— Soyun da muayeneni yapayım.

— Peki efendim.

— Kendini böyle nerede üşüttün? Ciğerlerin hırıl hırıl ötüyor.

— Hep dikkatsizliğim yüzünden; pazar günü voleybol oynadık, terledim. Annem, «Çamaşırın sırılsıklam olmuş, değiştir» dediyse de söz dinlemedim. Üstelik ceryanda durdum ve hastalığı kaptım. Ertesi sabah ayaklarım çekildi, burnum akmaya başladı, hafif ateşim oldu. Okula gidemedim. Öksürükten nerede ise boğulacağım. Sakın Zatürree olmayayım, Doktor Amca?

— Hayır, Bronşit gripalsin.

— Hem Bronşit, hem de Grip bir arada olur mu?

— Olur. Grip önce aksırık, tıksırık, öksürük, ürperme ile başlar. İnsan, soğukladım der, ehemmiyet vermez; Sokağa, işine-gücüne gider ve akşam eve ateşle döner. Nezleye ateş ilâve olunca Grip yerleşir, ciğerler, hava yolları şişer, öksürük başlar ve ortaya Bronşit gripal çıkar. Etgeni, tabiî mikroplardır. O yüzden Grip, damlacık intanı, yani öksürük, öksürükle karşısındakine bulaşır. Eve girmesin, sıra ile herkesi dolaşır, yatağa düşürür.

— Anneme, kardeşime bulaşmış olmasın?

— Tedbir almamışlarsa onlar da hasta olabilir.

— Peki, şimdi ne yapacağız?

— Bol bol meyve suyu, C vitamini ve yazdığım ateş düşürücü, ağrı giderici ilâçları alacaksın. Eğer bir ikinci, üçüncü kere Grip olmak istemiyorsan!...

— Kim ister!

— Kimse istemez ama griplinin odasına, yanına gidilirse tabiî hastalık tekrarlar. Onun için kalabalık kapalı yerlerden, kışın, uzaklaşmasını bilmeli, yatak odalarını fazla ısıtmamalı, titremiyecek kadar ılık bir odada ısıtıcı şeyler giyip yatmalı, sobanın burnunun dibinde oturmamalı; bütün bunlar yapılmıyacak şeyler değil.

— Ya ne yiyip ne içmeli?

— Kış aylarında canınızın istediği meyvelerden vazgeçip bol bol portakal suyu içmelisiniz.

— Neden portakal suyu?

— Portakal, mandalin, kraffrut'daki bol C vitamini hem Gribe karşı koymanıza, hem hastalığı çabuk geçirmenize, hem de iyileşme devresinin kısalmasına yardım eder. Bir de okula gitmeden önce sabah kahvaltısını kuvvetli yapmalısınız.

— Meselâ neler yemeli?

— Süt, şekerli çay, bal varsa balı ihmal etmemelisiniz.

— Balın özelliği nedir?

— Balda bütün vitaminler vardır. Taşıdığı bol B vitamini ile vücuda büyük sağlık ve kalori verir.

— Ihlamur, çay, süt, portakal suyu, bal; böyle korunmaya can kurban, Doktor Amca.

Dr. Kâmran ŞENEL

Bulmaca

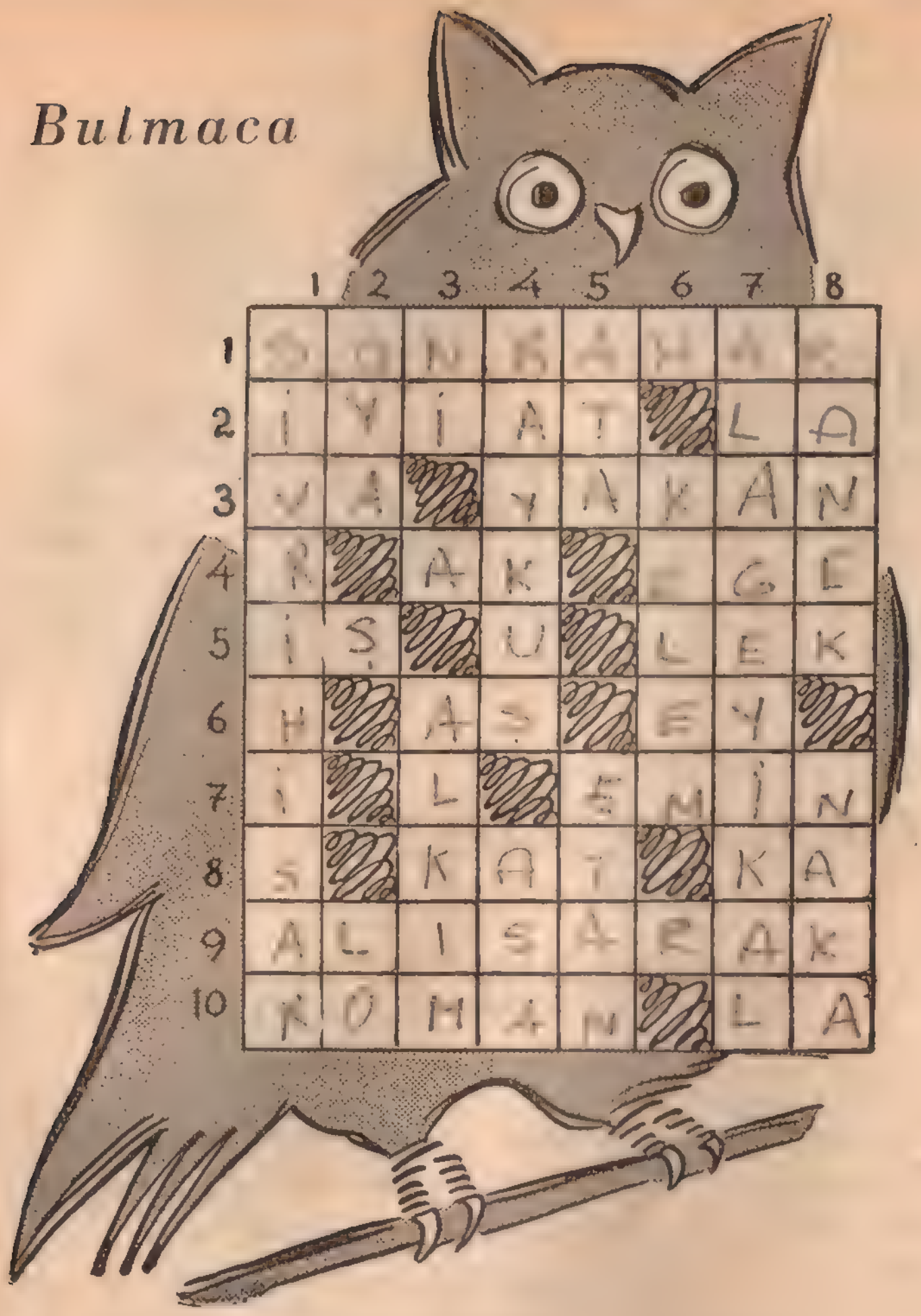

SOLDAN SAĞA:

1 — İçinde bulunduğumuz mevsim. 2 — Kötü olmayan bir binek hayvanı — Tersi, bayrağımızın rengi. 3 — Tersi, yabani hayvan tutma — Kül edecek ya da açıtacak ölçüde ısı veren. 4 — Beyaz — Batı Anadolu bölgesi. 5 — Çalışma — Tersi, başında saç kalmamış. 6 — Yemek — Bir ünlem. 7 — Bir erkek adı. 8 — Yapıların üst-üste konmuş bölümlerine verilen ad — Yazma aracımızın ilk hecesi. 9 — Bir şeyi kolaylıkla yapma huyunu elde ederek. 10 — Bir güzel yazı bölümü — Bir nota.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Bir şehir adı. 2 — Bir kız adı — Ün yapmış bir Türk şekerinin ilk hecesi. 3 — Tersi, ayının evi — Başına «S» harfi gelince, üzümlerin saplı hali demek olur. 4 — Bilmecemizdeki kuş — Yemeğe. 5 — En büyüğümüz O'dur. — Bir çeşit gaz. 6 — Lâhananın öbür adı. 7 — Bir cins geyiği elde et, anlamına gelen bir cümlecik. 8 — Kıyı — Tersi, Anadolu'da, öyle su için pis tutmaz, derler.

(Çözümü 49. sayfada)

YAZISIZ HİKÂYE

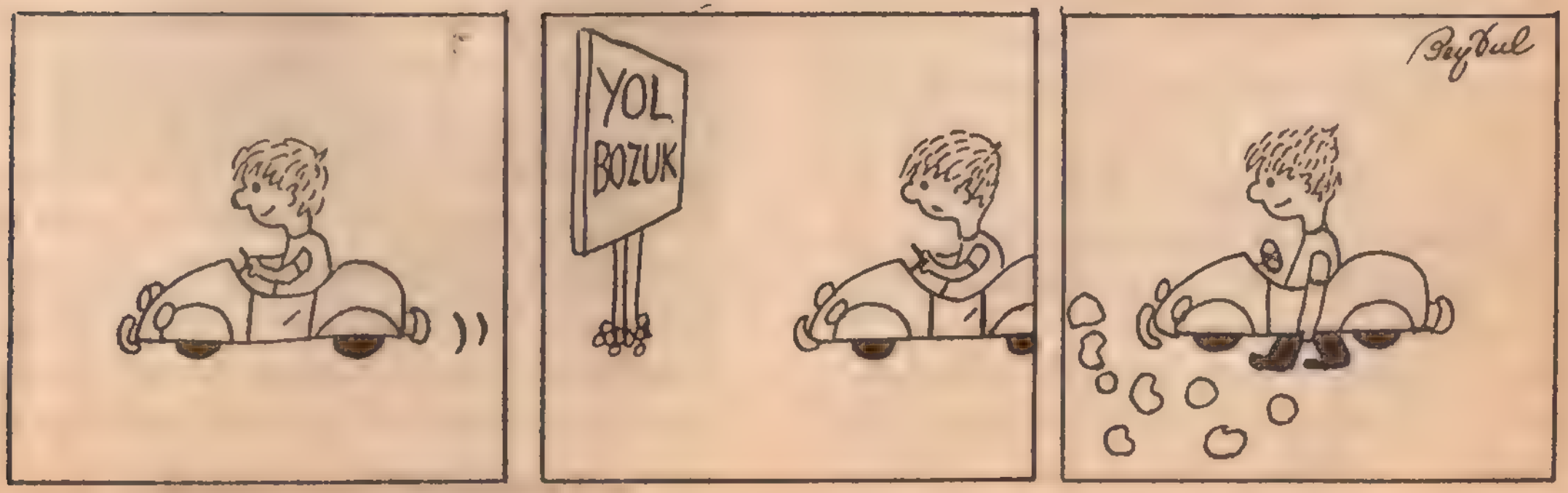

Kokonat Adası nasıl doğdu?

Havai'de sık sık anlatılan bir efsaneye göre çok eski devirlerde Havai'liler ülkelerini meydana getiren adaları birleştirmeye kalkmışlar. Adalıların pek hoşuna giden bu fikri Maui adlı bir kahraman ortaya atmış. Delikanlılığında bir çok tehlikeli işlerin üstesinden geldiği için herkesin sayıp sevdiği bu kahraman, ülkesine gerçekten yararlı olabilmek için yanıp tutuşurmuş. Havai'lilerin adalar arasında dolaşırken kürek çekmekten bitkin düştüklerini gördükçe içi sızlarmış. Yine bir gün eğile büküle kürek çeken bir adamı seyrederken aklına bir şey gelmiş. «Bu adalar bir araya getirilirse» diye kendi kendine söylenmiş, «yorucu kayık yolculukları da sona erer.» Hemen borazanlar çalınmış ve adalardaki kahramanlar bir araya toplanmış.

«Bana yardım edeceğinize söz verirseniz» diye konuşmaya başlamış kahramanlar kahramanı, «etraftaki bütün adaları sihirli oltamla tutup çekerek Havai'ye bitiştirebiliriz. Yalnız bu iş bitinceye kadar içimizden hiç kimse arkasına bakmayacak.»

Bugün Maui diye anılan, Havai'ye en yakın adadan başlamışlar işe. Kahramanlar başının havada sallıyarak fırlattığı olta, adanın kıyısındaki kayalıklara saplanmış. Kürekçiler olanca güçleriyle küreklere asılmışlar. Hiç değilse bir kerecik başlarını geri çevirebilmek için can atıyorlarmış. Ama bir defa söz vermişler. Gözleri ilerdeki palmiyelerden ayırmamak gerekmiş. İçlerinden biri sözünde duramamış. Arkasına bakıvermiş. Hem de adalar birbirine iyice yaklaşınca. Ağır yük ellerinden kurtulmuş ve ok gibi hızla geri geri gitmeye başlamış. Durdurmak için çok uğraşmışlar. Yalnız oltanın adaya saplandığı yer kopup geride kalmış. Havai'ye çok yakın ve ona pek benziyen bu adaya bugün Kokonat adası denir.

Biliyor muydunuz?

Yeryüzündeki hayvanların en uzunu zürafadır.

Genel olarak, zürafanın başının yerden yüksekliği 5,5 m. kadardır. Yalnız boynunun uzunluğu 1,50 m. den fazladır

Zürafa, Afrika'da akasya ağaçlarının yapraklarını yiyerek beslenir. (Hayvanat bahçelerinde asılarak yükseğe kaldırılmış sepetlerden yer).

Kocaman, koyu renkli gözleri ve minicik boynuzları vardır

Şu içerken böyle durur.

Zürafa, nazlı nazlı geviş getiren otobur bir hayvandır.

Derisi, ya açık kahverengidir. Üstünde kadife gibi koyu kahverengi benekleri vardır, ya da koyu renklidir, üstünde beyaz çizgileri bulunur.

Zürafa kelimesi Arapça «Zürafah» dan gelir.

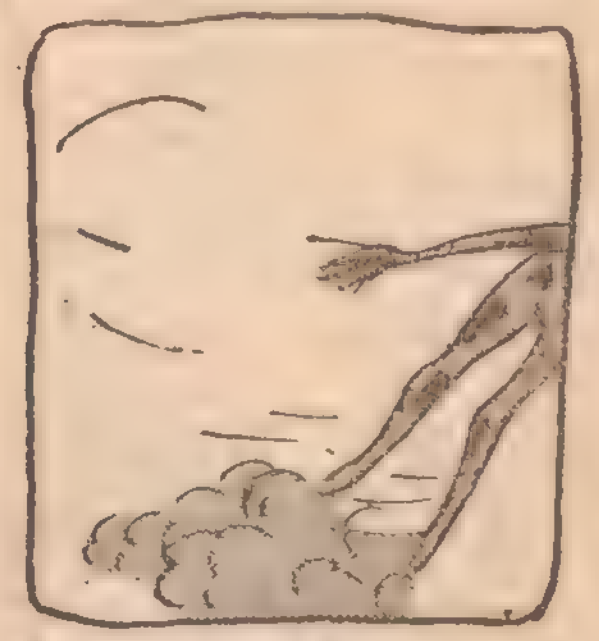

Bu ayaklı gökdelen öyle rahat ve hızlı koşar ki hızı saatte 45 km. yi aşar.

Mehmet Ali & Aksamsefası

Sırmakabuk'la saksağanlar

Saksağan teyzenin afacan ikizleri, yavru kaplumbağa Sırmakabukla ip atlıyorlardı. İkizler, «bir; iki, üç» diyerek ipi hızlı hızlı çevirmeye başladılar. Kaplumbağacık daha beş defa atlamadan «Yandın!» diye bağrıştılar.

«Mızıkçılık etmeyin, ben yanmadım. Ayağım ipe takıldı,» diye direndi Sırmakabuk. «Yandın!» «Yanmadım!» diye bir süre çekiştiler. Sırmakabuk ikiz saksağanlarla ip atlamaya bayılırdı. Ama her zaman da çabucak yanıverirdi. Oysa saksağanlar saatlerce atlarlardı da ancak yoruldukları zaman kendisine sıra gelirdi.

«Halimden hiç anlamıyorsunuz. İp ikide bir ayaklarıma dolanıveriyor» diye sızlandı kaplumbağacık. Onları yola getirmeye çalıştı ama söz dinletemedi. İkisi birden ağızlarını açınca Sırmakabuk şaşırıp kaldı. Hiç şikâyet etmemesi gerektiğini söylüyorlardı. Zira ip çevirmekte kimse onlarla boy ölçüşemezdi. Sırmakabuk, «Ne yapayım, ayaklarımı kaldıramıyorum» diye kendini savunmaya kalkışınca ikiz saksağanlar «Ayakların kocamansa bizim ne suçumuz var?» deyip işin içinden çıktılar.

«Üstelik senin dört ayağın var. Biraz gözünü açsan bizden çok iyi atlarsın,» diye saldırılarına devam ettiler. Sırmakabuk üzgün üzgün, «Ayaklarım ipe takılmaktan başka bir işe yaramıyor ki,» diye söylendi.

«Hem,» dedi ikizler, «niye böyle yakınıp duruyorsun? Kuyruklarımız upuzun, ama, yanınca kabahati onlara yüklediğimizi duydun mu?» İkisi birden öyle çabuk çene yetiştirmeye başladılar ki, Sırmakabuk ne dediklerini bile anlamıyordu. Bir ara, «Bu haksızlık değil mi?» diye bağırdı. «İki kişiye tek başıma karşı koymaya çalışıyorum. Mızıkçılık ettiniz. Ben de gidiyorum.»

Sırmakabuk sofrada birdenbire, «Anne, bizim ayaklarımız niçin bu kadar kocaman?» diye sordu. «Koca-

man mı?» diye ana kaplumbağa gözlerini iri iri açtı. «Ailemiz ayaklarının minikliğiyle tanınır. Sen neler söylüyorsun? Kim sana kocaman ayaklı dedi bakayım?» Sırmakabuk o gün olanları anlatınca ana kaplumbağa hemen ikizleri annelerine şikâyete kalkıştı. Oysa Sırmakabuk onları kendisi susturmak istiyordu.

Ertesi gün tekrar ip atlamaya başladılar. İpi hep kaplumbağacık çevirdi. İkiz saksağanlar çok zıpladıkları için terden sırılsıklam olmuşlardı. Serinlemek için ne yapmaları gerektiğini düşünüyorlardı. Sırmakabuk, «Gelin, yüzelim» dedi. Ötekiler, «Biz balık mıyız?» diye bağırıştılar. «Balık olmak gerekmez» dedi. «Başını suyun üstünde tutup ayaklarını kürek gibi oynatırsın, olur biter.» «Sanki sen yüzebilirmişin gibi, bize akıl öğretmeye kalkışıyorsun,» diye dudak büktü ikizler. Sırmakabuk tutup onları dereye götürdü. Yol boyunca ağır yürüyüşünü alaya aldılar zavallının.

Kaplumbağa su kıyısında yüksekçe bir kayaya çıkıp havada bir takla attı ve kendini suya bıraktı. «Biz de yaparız bunu» diye atıldı ikizler. Cuup!... diye daldılar. Su karıştı. Bağrışmalar, çığlıklar ortalığı çınlatmaya başladı. Sırmakabuk, ikizlerin yine kendisine gösteriş yaptıklarını sandı. «Ben suyu böyle köpüklendiremem,» diye için için onlara gıpta etti. Ama biraz sonra «İmdat, imdat!» diye bağırışmalar duyunca hemen koştu.

İkizler hayvanın arka ayaklarına yapıştılar; kaplumbağa onları ağır ağır karaya çekti.

O günden sonra ikiz saksağanlar, canlarını kurtaran ayaklarla alay etmez oldular.

MUSTAFA TUNÇAKIN KARDEŞ'İN BİR KARİKATÜRÜ

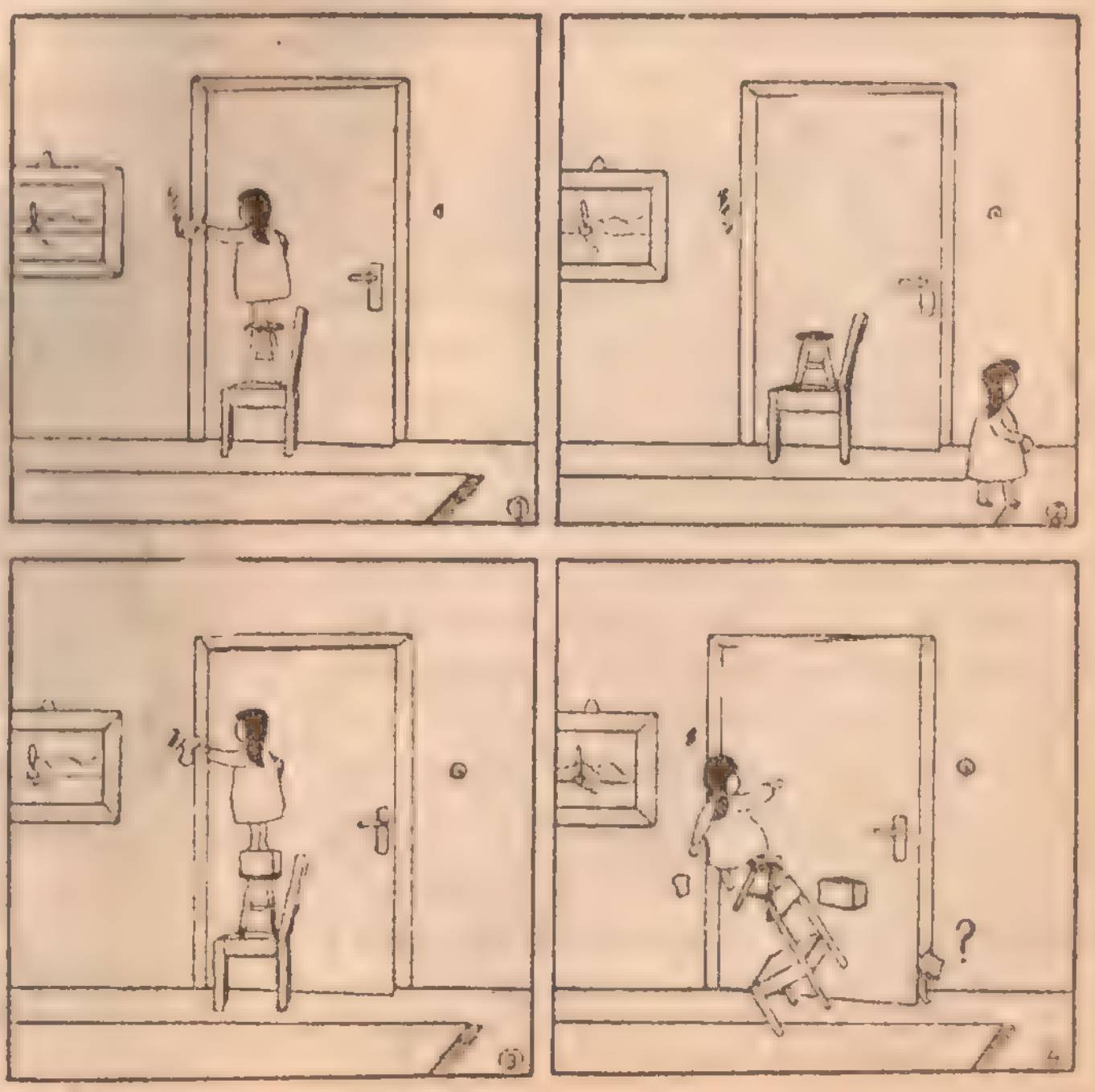

Mehmet Ali & Aksamse

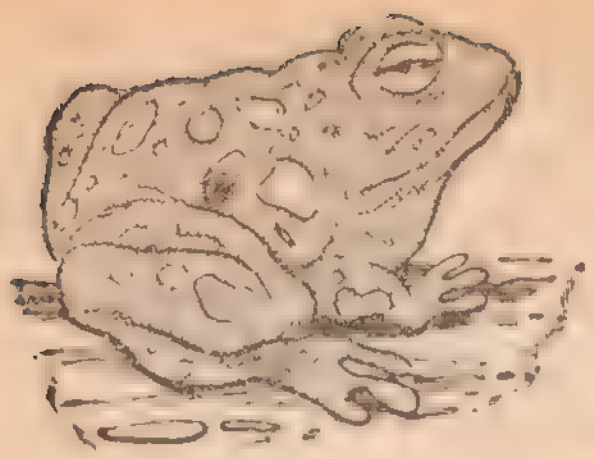

Yazan:
MARK TWAİN

Utandıran kurbağa

ŞİMDİ tarihini kesin olarak hatırlıyamıyorum, ya 1949'un yazı ya da 50'nin ilkbaharıydı. Buralarda Jim Smily adlı biri dolaşırdı. Çok garip huylu bir adamdı. Kiminle karşılaşsa hemen bahse tutuşurdu. Çok da talihliydi. Giriştiği bütün bahisleri kazanırdı. Nerede at yarışı varsa orada biterdi. Köpek döğüşlerini hiç kaçırmaz, kedi döğüşü varsa, yine ön sırada olurdu. Sözün kısası bir çitin üstüne konmuş iki kuş görse, hemen hangisi daha önce uçacak diye sizinle bahse girmeye kalkışırdı.

Günün birinde gölden bir kurbağa yakalayıp evine getirdi. Onu eğitmeyi aklına koymuştu. Tam üç ay, hiç bir iş yapmadan, evinin bahçesinde oturup o kurbağaya zıplamasını öğretti. Bu işi iyi başardı doğrusu. Arkasına şöyle bir fiske vurulunca hayvan yay gibi fırlayıp havada bir iki takla attıktan sonra, kedi gibi ayaklarının üstüne düşüyordu. Onu bu cambazlığa alıştırmak için görebileceği bir yere toplu iğneyle bir sinek tutturmuş ve sineği her defasında biraz daha yükseğe çivilemişti.

Bir gün kurbağayı yere bıraktı. Sonra «Sinek, Daniel, sinek» diye bağırdı. Hayvan göz açıp kapamaya kalmadan havalandı. Tezgâhın üstündeki sineği kaptı ve sonra bir çamur parçası gibi yere serildi.

Smily kurbağasıyla çok övünüyordu. Bunda haklıydı doğrusu. Gerek buradakiler, gerekse kasabamıza gelen yabancılar, Daniel'in ustalıklarını görünce, ömürlerinde onun gibisine rastlamadıklarını söylüyorlardı.

Smily, hayvanı kafes gibi parmaklıklı bir kutuya koymuştu. Onu yanından ayırmazdı. Bir gün yine elinde kafesi çarşıya inerken bir yabancıya rastladı. Adam ona,

«O kafeste ne var öyle?» diye sordu.

Smily kayıtsızca «Papağan veya kanarya olabilirdi ama bir kurbağa» dedi.

Bunun üzerine adam kafesi eline aldı, evir-

di çevirdi. Baktı, baktı. Sonra «Hımm» dedi. «Peki ne işe yarar?» - «Hiiç» dedi Smily. «Yalnız ülkedeki kurbağaların hepsinden fazla sıçrar.»

Adam kafesi tekrar eline aldı. Uzun uzun baktıktan sonra geri verdi. «Yok canım» dedi. «Basbayağı bir kurbağa işte.»

Smily, «Olabilir» diye cevap vordi. «Belki kurbağadan anlıyorsun, belki de hiç anlamıyorsun, neyse, ben onun ne olduğunu biliyorum. İstersen seninle kırk lirasına bahse girelim.»

Adam hayvana bir süre daha baktıktan sonra, «Ne yazık ki, ben buranın yabancısıyım» diye derin derin içini çekti. «Kurbağam olaydı!.»

Smily «Sen bir az şu kafesi tutuver, ben sana gidip şu ilerdeki bataklıktan bir kurbağa yakalıyayım» diye atıldı.

Adam yalnız kalınca kurbağayı kafesten çıkardı. Ağzını açıp cebindeki tüfek saçmalarını yutturmaya başladı. Smily epeyce bir süre sonra elinde bir kurbağayla göründü. «Haydi» dedi adama «kurbağanı Daniel'in yanına koy bakalım.» sonra «Bir, iki, üç» diye saydı. İkisi de kurbağaların arkasına birer fiske vurdular. Bataklıktan yeni çıkan kurbağa ok gibi ileri fırladı. Daniel omuzlarını kaldırdı. Kıpırdandı. Fakat kendini kaldıramıyordu. Pelte gibi yere yayılmıştı. Smily şaşırıp kaldı. Adam parayı cebine indirdi. Sonra Daniel'e göz kırparak: «Bunun öteki kurbağalardan farklı olmadığını söylememiş miydim?» dedi, çekip gitti.

Smily düşünceli düşünceli başını kaşıyarak uzun bir süre Daniel'e baktı. Sonra, «Bunun içinde bir iş var galiba» dedi. «Hayvan balon gibi şişmiş.» Kurbağayı ensesinden tutup kaldırdı. «Aman! tartsan üç kilo gelir» diyerek baş aşağı çevirdi. Hayvan iki avuç dolusu saçma kustu.

Smily öfkesinden küplere bindi. Hemen kurbağayı yere bırakıp adamın arkasından seğirtti, ama yetişemedi tabiî.

UZUN MESAFE YÜZÜCÜLERİ

Avrupa'da tatlı sularda yaşayan yılan balıkları Atlas Okyanusunun Yosunlar denizi diye bilinen Bermuda adası civarındaki en durgun kısmında doğarlar ve tekrar oraya dönüp ölürler. Ömürlerini geçirdikleri nehirlere ulaşabilmek için 9000 km. den fazla yol giderler. Yollarını nasıl buldukları da daha kesin olarak bilinmemektedir.

DÜĞÜM BİLMECESİ

Düğümleri inceliyen bir bilim dalı olduğunu duymuş muydunuz?

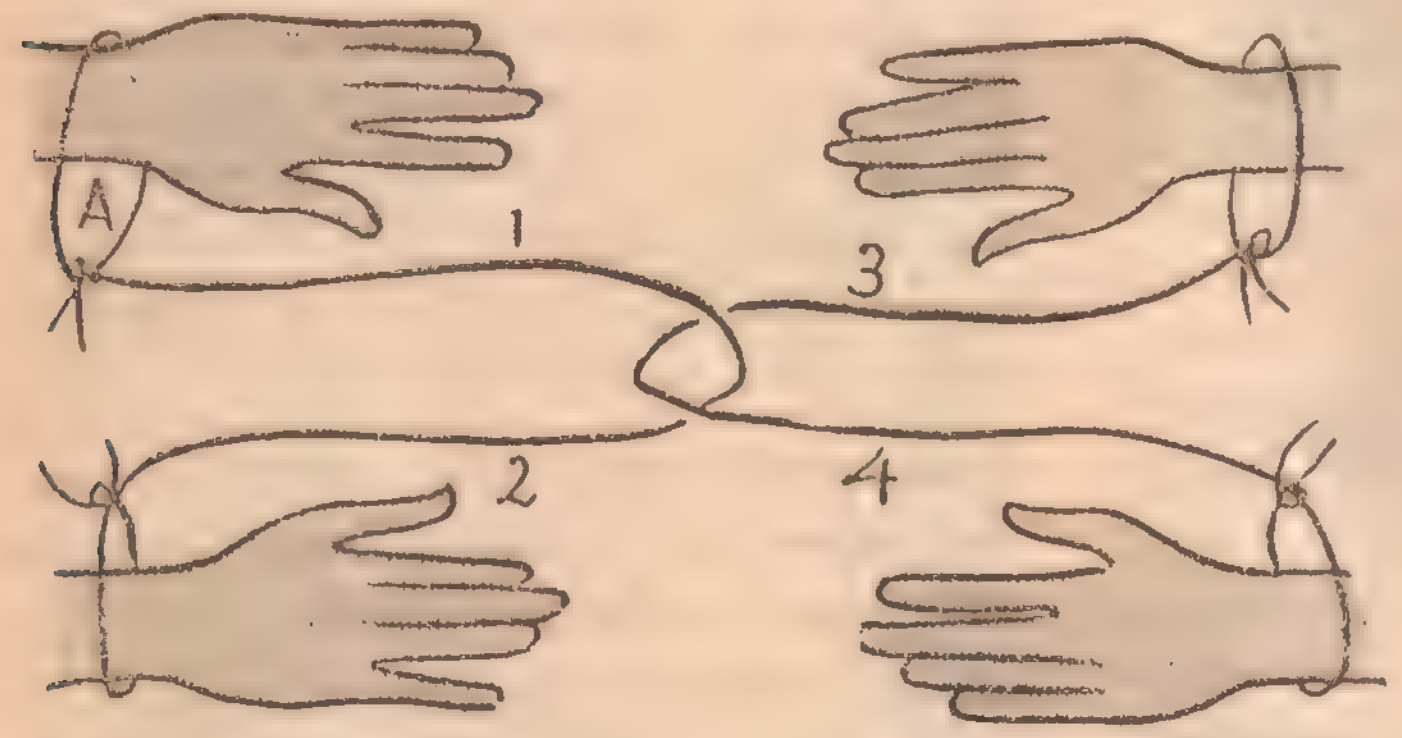

Topoloji denilen bu bilim, geometrinin bir koludur. Şimdi gelin bu bilimi ilgilendiren, çok eğlendirici bir düğüm oyunu öğrenelim.

Bu oyun iki kişiyle oynanabildiği gibi çok kişiyle de oynanabilir.

Herkes eşeşe ayrılsın. Eşler birer uçlarını bileklerine bağladıkları sicim parçalarını, resimde görüldüğü gibi, bir düğüm yapacak şekilde iç içe geçirdikten sonra, öbür uçları da bileklerine bağlasınlar. Sicimi kesmeden, bilekten çözmeden, düğümü açan birinci gelir.

İşin püf noktasını bilmiyenlerle oynarsanız çok eğlenirsiniz.

Gelin beraberce düğümü çözmeyi öğrenelim. Şimdi derginize dikkatle bakın. 3 ve 4 numaarlı iplerin uçları sizin bileğinizde bağlı olsun. 4 numaralı ipi, yani altta kalan ucu, (sakın bunu aklınızdan çıkarmayın) arkadaşınızın bileğine bağlı 1 numaralı ipin A boşluğundan geçirin. Sonra elinizi arkadaşınızın elinin üstünden aşırın. Düğüm çözülüverir.

Bir Japon oyuncağı

Ömrünüzde hiç böyle kolsuz, bacaksız, yusyuvarlak bir bebek gördünüz mü? Bizden çok uzak bir ülkede, Japonya'da yaşıyan çocuklar bu oyuncağa bayılır.

Japon çocukları, göz alıcı renklerle bezenmiş bu bebeklere «Daruma» derler. Bu bebeğin başta gelen özellikleri yusyuvarlak ve çok tombul oluşu, kol ve bacaklarının bulunmayışıdır. Yere koyup yuvarlayın. Hemen ayağa kalkar. Ne yaparsanız yapın onu yüzükoyun yatıramazsınız. «Durumayı yedi defa yatırın, o sekiz defa kalkar» der Japonlar.

Japon çocukları bu bebekle şöyle bir oyun da oynarlar. Bebeği ellerine alıp, gözlerini gözlerine dikerek ona «Haydi birbirimize bakalım. İlkin kim gülerse o yenilecek» anlamına gelen bir şarkı söylerler. Daruma gülecek değil ya. Gülmemeye çalışan çocuk bir süre sonra kendini tutamaz ve basar kahkahayı.

MENDİL KAYBETME OYUNU

Usta hokkabazların en çok alkış toplıyan gösterilerinden aşağı kalmıyan bir oyun. Oyunu bilen çocuk, bunu bilmiyenleri toplıyarak karşılarına geçer. Yalnız kızsa pantolon giymiş olması şarttır. İlkin pantolonunun ceplerini çekip dışarı çıkarır. Boş olduğunu herkes gördükten sonra, avuçlarında hiç bir şey olmadığını gösterir. Pantolonunun ceplerini içine soktuktan sonra cebinden kocaman bir ipek mendil çıkarır. Oyuncu mendili nereden buldu diyeceksiniz. Seyirciler de bunu sökemediklerinden bu ustalığa şaşıp kalırlar. Ama sebebi çok basit; ilkin pantolonunuzun cebini iyice gözden geçirin. Üst köşesinde kullanmadığınız bir sürü yer kalıyor değil mi? Bükülerek top yapılmış bir ipek mendil buraya rahatça sığar. Pantolonun cebi dışarı çıkarılınca da onu kimse göremez.

Ceplerin boş olduğuna herkesi inandırdıktan sonra, iş, mendili sakladığınız yerden çekip çıkarmaya kalır.

GÜLEÇ KUKLA

Yanmış bir cep feneri ampulünden çok güzel bir kukla yapabilirsiniz. İlkin ampulün üstüne boyayla kaş, göz, ağız, burun v.s. yapın. Sonra yün veya pamuk parçalarını zamklıyarak başına yapıştırın. Elbiselerini yapmak da pek öyle zor olmasa gerek. Artık istediğiniz gibi oynatabilirsiniz kuklayı.

****

Kaptan olabilecek misiniz? — 41. SAYFADAKİ

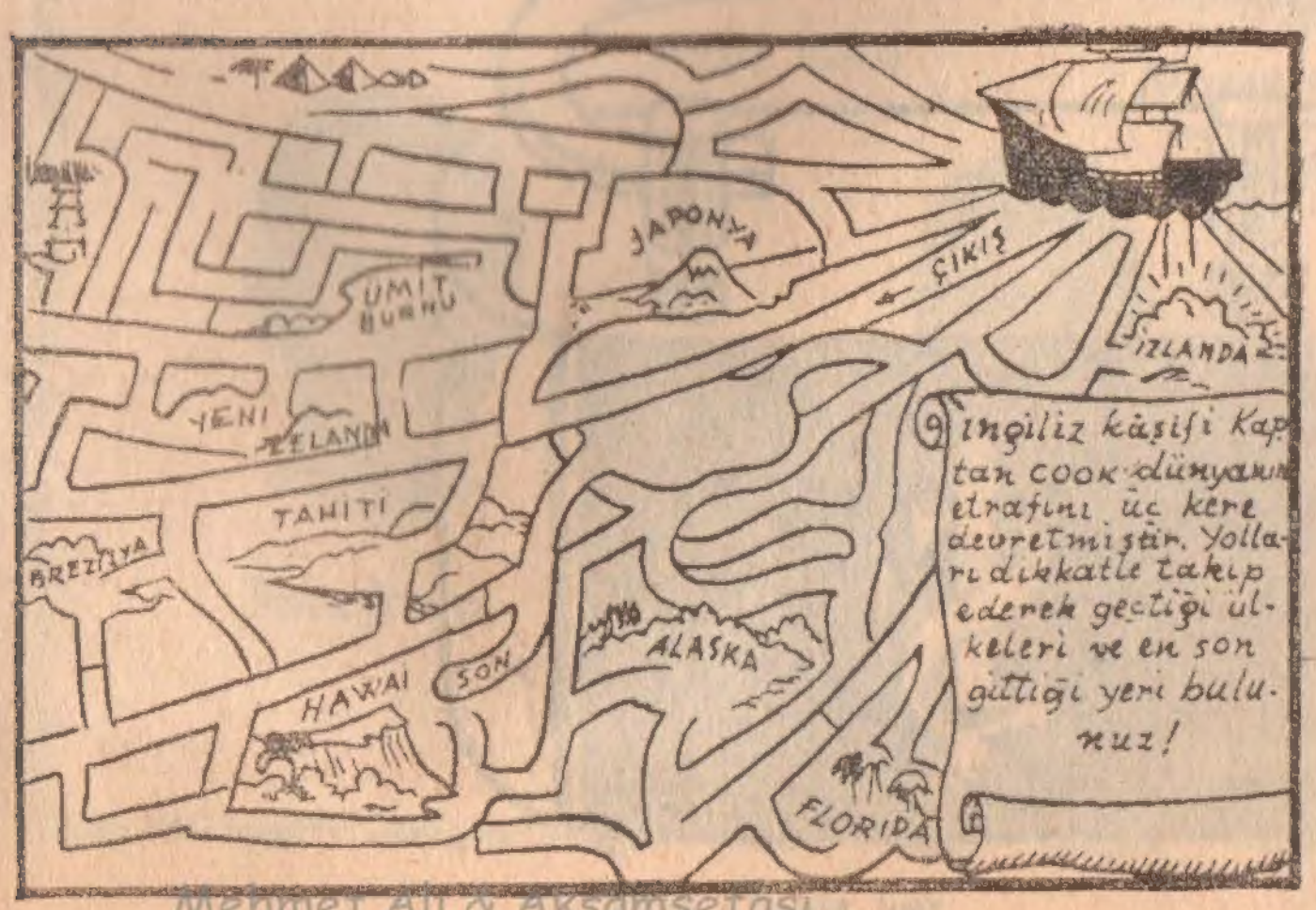

BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	S	O	N	B	A	H	A	R
2	İ	Y	İ	A	T	▨	L	A
3	V	A	▨	Y	A	K	A	N
4	R	▨	A	K	▨	E	G	E
5	İ	Ş	▨	U	▨	L	E	K
6	H	▨	A	S	▨	E	Y	▨
7	İ	▨	L	▨	E	M	İ	N
8	S	▨	K	A	T	▨	K	A
9	A	L	İ	Ş	A	R	A	K
10	R	O	M	A	N	▨	L	A

Mehmet Ali & Akşamsefası

Yeni Ajans : 6105

HAYVAN DOSTLARI

Fahriye Uluç

Deniz Zeyrek

Korkut Budaras

Fatih Öztürk

Gazanfer Gerçek

Tuğrul Ortaç

Ayşe Eren

Murat Güneyi

Enis Raca

Nazan Sezer

Hasan Süren

Mehmet Ali & Akşamsefası

KARAKEDİ ŞÖLENİ

HAZIRLAYAN
SELMA
EMİROĞLU
AYKAN

Ahçıbaşı — **Hep beraber bir resim çekelim,**
Hâtıra diye köye gönderelim.

Ali — **Güllü, öyle şaşkın, şaşkın sırıtma,**
Pervin sen de fazla kırıtma!..

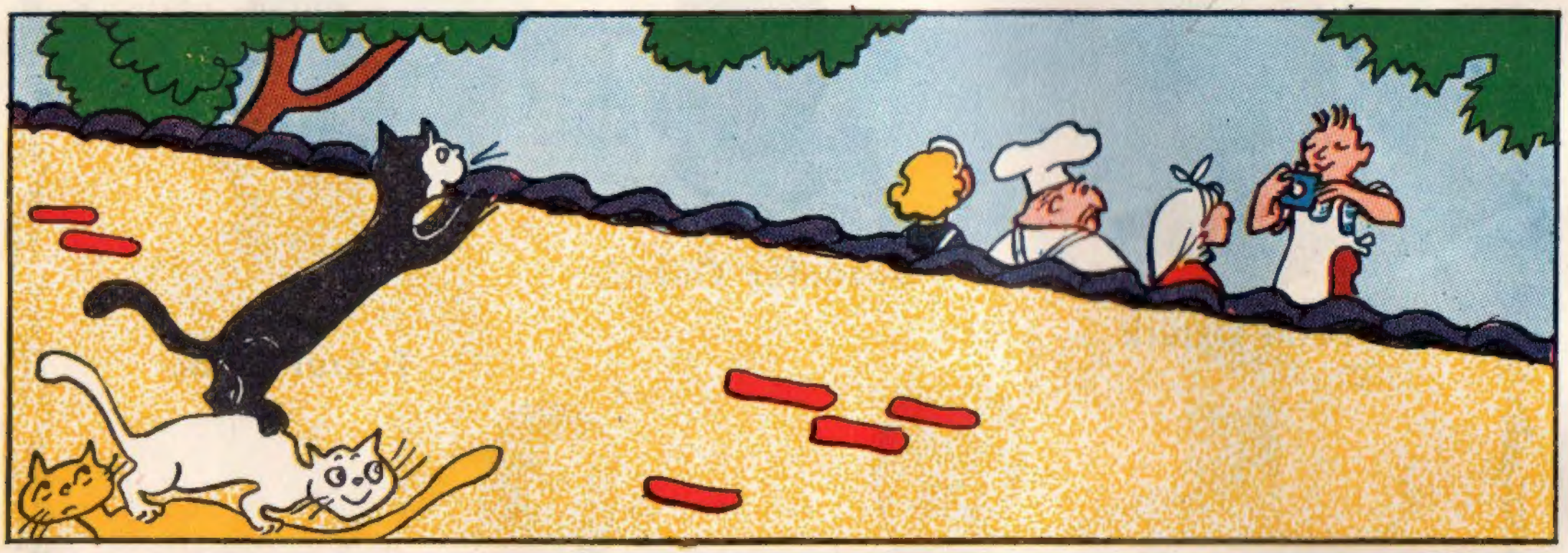

Karakedi — **Ay, ay.. bu bahçede neler oluyor,**
Şeytan «durma, bir şeyler yap!» diyor.

Ahçıbaşı — **Haydi Ali, çabuk tut elini;**
Böyle ayakta bekletme bizi!.

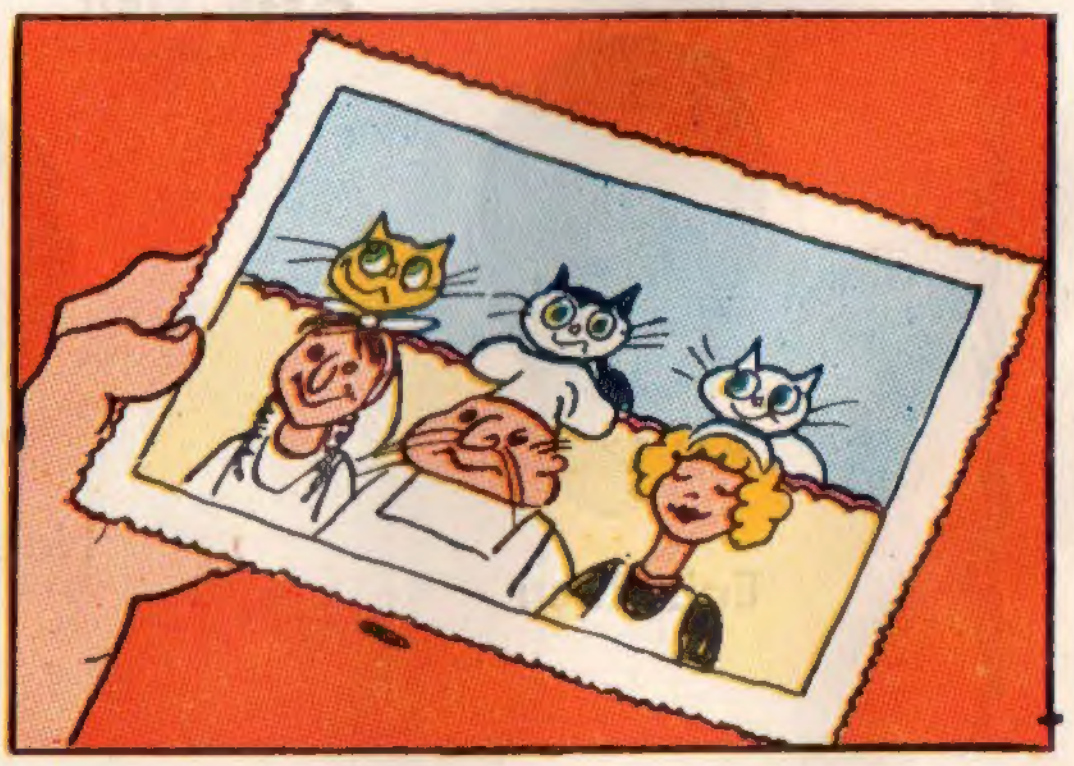

Ali — **Ahçıbaşı, resim basılmış; fotoğrafçı yollamış.**

Ahçıbaşı — **Aç bakalım, aç zarfı; acaba nasıl çıkmış?!**

.....!!!

Doğan Kardeş Yapı ve Kredi Bankasının bir kültür hizmetidir.